

Handboek Verzekeringsdistributie

Module 2. Verzekeringen Niet-leven

2.2 - Verzekeringen Motorrijtuigen en hulpverlening

© 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur, Jean BEGEREM, of van de uitgever FEBELFIN-ACADEMY.

Deel 1

BA MOTORRIJTUIGEN

Eindtermen

Toepasselijke wetgeving: wet van 21 november 1989 en KB van 16 april 2018	
1.	Bepalen welke rijtuigen moeten worden verzekerd in het kader van de Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en deze verplichting kunnen toepassen in de praktijk (Wet 21 november 1989, art. 1).
2.	Bepalen en uitleggen op wie de verzekeringsplicht rust (Wet 21 november 1989, art. 2 §1).
3.	Bepalen op welke plaatsen de verzekering verplicht is (Wet 21 november 1989, art. 2 §1).
4.	Aanduiden op welke plaatsen men verzekerd is door de verzekering BA Motorrijtuigen (openbaar domein versus privé domein, KB 16 april 2018, art. 39).
5.	Aanduiden welke soorten aansprakelijkheden moeten worden gedekt: de burgerrechtelijke aansprakelijkheid (= contractuele en extracontractuele aansprakelijkheid) met inbegrip van de objectieve aansprakelijkheid tegenover zwakke weggebruikers (Wet 21 november 1989, art. 2 en 29 bis en KB 16 april 2018, art. 38 en 50).
6.	Bepalen welke personen verzekerd en niet verzekerd moeten worden voor hun aansprakelijkheid (Wet 21 november 1989, art. 3 §1 en KB 16 april 2018, art. 41).
7.	Herkennen welke personen door de minimumvoorwaarden mogen en niet mogen worden uitgesloten van de schadevergoeding (KB 16 april 2018, art. 42).
8.	Zich herinneren dat de lichamelijke schade onbeperkt is gedekt en dat de stoffelijke schade verzekerd is voor (minimaal) 100 miljoen euro per schadegeval (Wet 21 november 1989, art. 3 §2 en KB 16 april 2018, art. 34 § 2).
9.	De van de vergoeding uitgesloten schade herkennen (Wet 21 november 1989, art. 3 §1 en 4 §2 en KB 16 april 2018, art. 43).
10.	Zich herinneren dat de verzekeraar BA Motorrijtuigen de verzekering na schadegeval niet mag opzeggen bij betalingen verricht aan zwakke weggebruikers met toepassing van art. 29bis van de wet van 21 november 1989 (Wet van 04-04-2014, art. 86 §3 en KB 16 april 2018, art. 30 § 4).
11.	Bepalen wat bedoeld wordt met het 'omschreven motorrijtuig' in de minimumvoorwaarden (KB 16 april 2018, art.1, 7).
12.	Herkennen welke andere motorrijtuigen dan het omschreven motorrijtuig door de minimumvoorwaarden onder bepaalde voorwaarden worden gedekt (KB 16 april 2018, art. 1, 8°).
13.	De verzekeringsmodaliteiten herkennen bij overdracht onder levenden, diefstal of verduistering van het omschreven motorrijtuig en andere verdwijningen van risico (KB 16 april 2018, art. 10 tot 12).

14.	Herkennen welke de waarborguitbreidingen zijn van de minimumvoorwaarden (KB 16 april 2018, art. 56 tot 59).
15.	De voorwaarden herkennen van de waarborguitbreiding 'tijdelijk vervangingsmotorrijtuig' en 'occasioneel slepen van een motorrijtuig met pech' met inbegrip van de schade aan het gesleepte of aan het trekkende motorrijtuig (KB 16 april 2018, art. 56 en 57).
16.	Zich herinneren dat de eigenaar die niet verzekerd is of die niet beschikt over het internationaal verzekeringsbewijs op de plaatsen waar de verzekering verplicht is strafrechtelijk kan worden veroordeeld (Wet 21 november 1989, art. 23).
17.	Bepalen welke de juridische draagkracht is van het internationaal verzekeringsbewijs (Wet 21 november 1989, art. 7 en KB 16 april 2018, art. 1, 10°).
18.	Zich herinneren dat een motorrijtuig niet kan worden ingeschreven bij de Dienst voor Inschrijving Voertuigen (DIV) als het niet is gedekt door een verzekering BA Motorrijtuigen (Wet 21 november 1989, art. 6).
19.	Zich herinneren dat de landen waarvoor dekking wordt verleend in het kader van de verzekering BA Motorrijtuigen vermeld zijn op het internationaal verzekeringsbewijs (KB 16 april 2014, art. 39).
20.	De begrippen 'onschuldig slachtoffer' en 'zwakke weggebruiker' omschrijven, de draagwijdte van hun bescherming bepalen en de toepassingsvoorwaarden herkennen (Wet 21 november 1989, artikel 29bis en 29ter).
21.	De vergoedings- en informatieopdracht van het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds omschrijven en de gevallen van de vergoedingsopdracht herkennen (Wet 21 november 1989, art 19bis-2, 19bis-8, 19bis-11).
22.	Bepalen wat de opdracht van het tarifieringsbureau Auto is en onder welke voorwaarden men er een beroep op kan doen (Wet van 21 november 1989, artikel 9bis en 9ter).
Specificiteiten inzake schade-afhandeling	
23.	Zich herinneren dat de verzekering BA Motorrijtuigen enkel de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt bij het gebruik in het verkeer.
24.	Zich herinneren dat de verzekeraar moet reageren, op straffe van sanctie, binnen 3 maanden na verzoek tot schadevergoeding vanwege de benadeelde (Wet 21 november 1989, art. 13).
25.	Bepalen welke wetgeving op de verplichte motorrijtuigenverzekering van toepassing is bij schadegeval in het buitenland en zich herinneren dat de buitenlandse wetgeving niet de ruimere dekking mag ontnemen van de Belgische wet (KB 16 april 2018, art. 40).
26.	De gevallen van het recht van verhaal van de verzekeraar herkennen en bepalen tegen wie dit verhaal kan worden uitgeoefend en of een oorzakelijk verband vereist is of niet vereist is (KB 16 april 2014, art. 45 tot 48).

27.	Het maximumbedrag van het verhaal van de verzekeraar bepalen en herkennen in welke gevallen de verzekeraar een onbeperkt verhaal mag uitoefenen (KB 16 april 2014, art. 44).
28.	De toepassingsvoorwaarden van de RDR en expertise-overeenkomst herkennen.
29.	Bepalen door welke BA-verzekeraar de expertise van de voertuigschade wordt uitgevoerd in het kader van de expertise-overeenkomst, in tegenstelling tot het gemeen recht.
30.	Bepalen door welke BA-verzekeraar de benadeelde wordt vergoed in het kader van de RDR-overeenkomst, in tegenstelling met het gemeen recht.

Hoofdstuk 1

Rechtsgronden van de verzekering BA Motorrijtuigen

1.1 *Wetgevend kader*

Heel wat wetgevingen hebben een rechtstreekse of een onrechtstreekse impact op de verzekering BA Motorrijtuigen.

Algemene wetgevingen:

- het burgerlijk wetboek voor wat de aansprakelijkheidsregels betreft;
- deel 4 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, waarin de regels bepaald zijn die van toepassing zijn op iedere landverzekering.

Bijzondere wetgevingen:

- de Europese richtlijnen betreffende de verzekering BA Motorrijtuigen, in bijzonder: Richtlijn 2009/103/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven en de controle op de verzekering tegen deze aansprakelijkheid;
- de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, ook 'WAM-wet' genoemd (voor Wettelijke Aansprakelijkheid Motorrijtuigen);
- het koninklijk besluit van 16 april 2018 waarvan de bijlage de minimumvoorwaarden bepaalt van de verzekering BA Motorrijtuigen. Wij gebruiken verder de afkorting 'mini' als wij verwijzen naar de tekst van deze bijlage.

Deze bijzondere wetgevingen beogen voornamelijk de bescherming van de slachtoffers van verkeersongevallen met motorrijtuigen.

Het KB van 16 april 2018 beoogt ook de bescherming van de verzekeringnemer en de verzekerden.

1.2 *Doelstelling van de wet van 21 november 1989*

De doelstelling van de wet is de slachtoffers van verkeersongevallen beter te beschermen.

Om de benadeelden beter te beschermen, voorziet de wet van 21 november 1989 in bijzondere bepalingen, zoals:

- de verplichte verzekering;

- het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds (BGWF) dat de slachtoffers vergoedt wanneer een BA-verzekeraar niet kan tussenkomen;
- de objectieve aansprakelijkheid ten aanzien van de zwakke weggebruikers.

Zij worden verder onderzocht.

Twee bijzondere beschermingsmiddelen van de wet van 1989 zijn intussen overgenomen in deel 4 van de wet van 4 april 2014 (WV):

- de ‘rechtstreekse vordering’ (of rechtstreeks verhaal) van de benadeelde.
De benadeelde beschikt over een ‘eigen recht’ waardoor hij rechtstreeks van de verzekeraar van de aansprakelijke persoon schadevergoeding mag eisen (cf. artikel 150 WV).

De benadeelde beschikt zo over een dubbele vordering.

Hij kan kiezen tussen de:

- aansprakelijke zelf;
- verzekeraar van de aansprakelijke.

De verzekeraar is identificeerbaar door middel van de nummerplaat via het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (BGWF).

- het principe van de niet-tegenstelbaarheid van de excepties, gecompenseerd door het recht van verhaal van de verzekeraar (art. 151 WV, verder uitgelegd).

1.3 De verplichte aansprakelijkheidsverzekering

1.3.1 Wanneer moet de verzekering worden gesloten?

Motorrijtuigen worden enkel ‘tot het verkeer’ toegelaten als de aansprakelijkheid vooraf is gedekt door een geldige aansprakelijkheidsverzekering, gesloten bij een toegelaten verzekeraar.

Het bestaan van een geldige aansprakelijkheidsverzekering is daarom een inschrijvingsvoorwaarde van het motorrijtuig bij de DIV (Dienst voor Inschrijvingen van Voertuigen).

1.3.2 Op wie rust de verplichting tot het sluiten van de verzekering?

Deze verzekeringsplicht rust in principe op de eigenaar van het betrokken rijtuig.

De verplichting voor de eigenaar wordt echter geschorst zolang de overeenkomst door een andere persoon is gesloten.

Wordt echter de verzekeringsplicht niet of niet meer geëerbiedigd, dan kan de eigenaar strafrechtelijk worden veroordeeld.

Bepaalde officiële instellingen zijn vrijgesteld van de verplichte verzekering, zoals de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de NMBS ...

Deze vrijgestelde instellingen kunnen een verzekering aangaan bij een erkende verzekeraar of de benadeelden zelf vergoeden in overeenstemming met de wetgeving.

1.3.3 Welke voertuigen moeten wettelijk worden verzekerd?

De wettelijke verzekeringsplicht geldt voor de motorvoertuigen zoals in de wet omschreven.

1.3.3.1 Motorrijtuigen

De door de verzekeringsplicht betrokken 'Motorrijtuigen' worden gedefinieerd als de rij- of voertuigen:

- *bestemd om zich over de grond te bewegen en;*
- *die door een mechanische kracht kunnen worden gedreven (een motor of een ander mechanisch middel),*
- *zonder aan spoorstaven te zijn gebonden;*

De aanhangwagens worden gelijkgesteld met motorrijtuigen.

1.3.3.2 Aanhangwagens

Onder 'aanhangwagen' wordt verstaan: elk rijtuig dat is uitgerust en bestemd om door een ander rijtuig te worden voortbewogen (cf. minimumvoorwaarden).

Een aanhangwagen is speciaal gebouwd om aan een motorrijtuig te worden gekoppeld met het ook op het vervoer van personen of zaken (cf. art. 1 WAM).

Een gesleept motorrijtuig, dat defect is, is dus geen aanhangwagen.

Aanhangwagens worden gelijkgesteld met motorrijtuigen wat de verzekeringsplicht betreft, ook als zij niet gekoppeld zijn, met een 6-tal uitzonderingen bepaald door koninklijk besluit

*Volgende aanhangwagens moeten **niet** worden verzekerd door een verzekering BA Motorrijtuigen* (cf. KB19 oktober 1995 en KB 22 februari 2018):

1. *aanhangwagens waarvan de maximale toegelaten massa (MTM) niet meer bedraagt dan 750 kg* (ook soms lichte of bagageaanhangwagens genoemd).
Tot een MTM van 750 kg is er ook geen inschrijvings- en technische controle.
2. *landbouw- en werfaanhangwagens* (behalve vervoer voor rekening van derden);
3. aanhangwagens die uitsluitend rijden op de wegen die binnen de omschrijving van de lucht-, zee- of de rivierhavens gelegen zijn;

4. aanhangwagens die kortstondig in België rijden zonder ingevoerd te zijn door verblijfhouders;
5. aanhangwagens die exclusief gebruikt worden voor folkloristische manifestaties (bv. wagen van carnavalstoet);
6. vergunde toeristische miniatuurtreinsleep.

Zolang een aanhangwagen gekoppeld is aan het trekkend voertuig, moet de verzekering van het trekkend voertuig de aansprakelijkheid dekken.

De minimale voorwaarden bepalen dat al wat aan het omschreven motorrijtuig gekoppeld is, beschouwd wordt als een deel ervan. Dit geldt voor alle aanhangwagens.

Om te bepalen welke verzekeraar de aansprakelijkheid dekt moet dus worden onderzocht of de aanhangwagen gekoppeld is of niet op het ogenblik van het schadegeval.

- *Aanhangwagen is gekoppeld.*
De BA-verzekering van het trekkend voertuig moet de aansprakelijkheid dekken, zelfs als de aanhangwagen bij een andere verzekeraar is verzekerd of niet verzekerd is;
- *Aanhangwagen is niet gekoppeld.*
De BA-verzekering van de aanhangwagen moet de aansprakelijkheid dekken.

Terwijl zij niet gekoppeld zijn kan de aansprakelijkheid van de aanhangwagens die:

- onderworpen zijn aan de verplichte verzekering worden verzekerd door een aparte verzekering BA Motorrijtuigen;
- niet onderworpen zijn aan de verplichte verzekering worden verzekerd door een verzekering:
 - BA Privéleven of BA Onderneming
(enkel de aansprakelijkheid onderworpen aan een verplichte verzekering wordt in principe uitgesloten);
 - BA Motorrijtuigen van het trekkend voertuig, als de aanhangwagen in de bijzondere voorwaarden wordt aangeduid. Deze oplossing is het meest aangewezen. De dekking van de lichte aanhangwagens (tot 750 kg, soms 500 kg) wordt doorgaans gratis aangeboden door de verzekeraars BA Motorrijtuigen van het trekkend rijtuig, maar niet altijd automatisch.

1.3.4 Waar geldt de verzekeringsplicht?

De motorrijtuigen moeten verzekerd worden om toegelaten te worden 'tot het verkeer' op:

1. *de openbare weg;*

2. **terreinen toegankelijk voor het publiek**, zoals de parkings van de supermarkten, voor het publiek toegankelijke garages;
3. **terreinen die slechts toegankelijk zijn voor een beperkt aantal personen**, zoals fabrieksterreinen, los- en laadkades, campings, golfterreinen, bepaalde winkels ...

Motorrijtuigen die zich **op andere terreinen** bevinden moeten ook worden **verzekerd**, met uitzondering van de motorrijtuigen waarvan het gebruik op de openbare weg niet is toegestaan.

Bijvoorbeeld: een niet ingeschreven of een niet gehomologeerd motorrijtuig. Zij worden vrijgesteld van verzekering.

De verzekeringsplicht geldt **dus ook op exclusief privéterrein**.

1.3.5 Welke voertuigen worden vrijgesteld van verzekeringsplicht?

1.3.5.1 Motorrijtuigen vrijgesteld van verzekeringsplicht

Overeenkomstig artikel 2bis, § 1 van de wet worden volgende motorrijtuigen vrijgesteld van de verzekeringsplicht.

De motorrijtuigen:

- a) **die door een mechanische kracht kunnen worden gedreven met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van niet meer dan 6 km/u en een maximale massa hebben van niet meer dan 100 kg**

Voorbeeld: zelftrekkende grasmaaier.

- b) **die door een mechanische kracht kunnen worden gedreven met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van meer dan 6 km/u (= wandelsnelheid), maar niet meer dan 25 km/u, en een maximale massa hebben van niet meer dan 25 kg.**

Voorbeelden: als zij aan de bovenvermelde voorwaarden van snelheid en massa voldoen:

- **elektrische voortbewegingstoestellen**, zoals elektrische step, monowheel, hoverboard, gyropode ...
- elektrische fiets met startondersteuning.
De ondersteuning start vanaf de eerste druk op het pedaal. eens in vrije loop kan de fiets rijden zonder te trappen.
- elektrische fiets met garageondersteuning.
Een dergelijke fiets kan over een afstand van enkele meters rijden zonder te trappen.

Als er niet is voldaan aan de cumulatieve voorwaarden inzake maximumsnelheid en maximale massa moet er dus wel een BA-autoverzekering worden afgesloten. Dit is bijvoorbeeld het geval van een bromfiets klasse A. Dit bromfiets rijdt niet sneller dan 25 km/uur, maar de maximale massa is in de regel ver boven 25 kg.

Bij een elektrische fiets met trapondersteuning, wordt de trapondersteuning geactiveerd na enkele trappen op het pedaal en stopt als de fietser niet langer trapt.
Die fiets is niet onderworpen aan de verplichte verzekering.

- c) **die gemotoriseerde rolstoelen zijn, uitsluitend bestemd voor gebruik door personen met een lichamelijke handicap.**

De massa wordt geschat met inbegrip van de accu.

De aansprakelijkheid voor de motorrijtuigen die vrijgesteld worden van de verplichte verzekering kan bijvoorbeeld worden verzekerd door een verzekering BA Privé-leven of een verzekering BA Uitbating.

1.3.5.2 Motorrijtuigen die niet vrijgesteld van de verzekeringsplicht

Blijven onderworpen aan de verzekeringsplicht, de **motorrijtuigen die eveneens voor andere doeleinden bestemd zijn dan het zich enkel verplaatsen** (ongeacht hun massa of maximale snelheid).

Hiermee wordt voornamelijk bedoeld de motorrijtuigen die ook als werktuigen kunnen worden gebruikt.

Voorbeelden: vorkheftrucks, zelfbewegend kranen, bulldozers, landbouwvoertuigen (zoals een tractor) ...

De aard van het risico bepaalt de verzekering die de schade moet vergoeden bij een ongeval met deze motorrijtuigen.

Ongeval terwijl het motorrijtuig:

- **deelneemt aan het verkeer, als vervoermiddel (= verkeersrisico):** verzekering BA Motorrijtuig;
- **gebruikt wordt als werktuig (= bedrijfs- of uitbatingsrisico):** verzekeringsafdeling BA Uitbating van de verzekering BA Onderneming.

De verplichte verzekering moet immers enkel de ongevallen dekken die voorvallen in het verkeer.

1.3.6 Welke risico's moeten worden gedekt door de verplichte verzekering?

De verplichte aansprakelijkheidsverzekering moet enkel de ongevallen dekken in het verkeer (= de verkeersrisico's).

De deelneming aan het verkeer wordt gedefinieerd als het gebruik van een voertuig, dat **op het ogenblik van het ongeval overeenstemt met de functie van dat voertuig als vervoermiddel, ongeacht:**

- de kenmerken van het voertuig;
- **het terrein waarop het motorrijtuig wordt gebruikt.**
- **of het stilstaat of in beweging is.**

Ook een stilstaand of een geparkeerd rijtuig neemt dus deel aan het verkeer.

Voorbeelden van verkeersongevallen:

- inzittende opent het portier bij het uitstappen tegen een fietser of een voorbijrijdende auto;
- bij het starten van een motor ontploft de lpg-tank (ook in een privégarage);
- verlies van de lading tijdens het rijden;

Voorbeelden van ongevallen die geen verkeersongevallen zijn en dus niet gedekt zijn door de verplichte verzekering:

- tijdens het laden van een motorrijtuig valt een bagage op het voertuig een derde;
- door een windstoot valt een zeilplank van de bagagedrager van een geparkeerd motorvoertuig op een ander voertuig;
- tijdens het heffen van koopwaren om die in de rekken te plaatsen botst een vorkheftruck op een klant.

1.3.7 Welke zijn de mogelijk sancties bij niet-nakoming van de verzekeringsplicht?

1.3.7.1 Strafrechtelijke sancties

Het niet in acht nemen van de verzekeringsplicht kan strafrechtelijke gevolgen hebben, zoals:

- gevangenisstraf (8 dagen tot 6 maanden);
- geldboetes;
- intrekking van het rijbewijs (van 8 dagen tot 5 jaar)!
- inbeslagname van het voertuig (= bewarende maatregel);
- verkoop van het voertuig (op bevel van de rechter, als na drie maanden geen bewijs van verzekering is voorgelegd);

Die straffen gelden voor de eigenaar, maar ook voor de houders en de bestuurders van een niet-verzekerd voertuig, wanneer zij weten of konden weten dat het voertuig niet geldig is verzekerd.

1.3.7.2 Verhaal van het BGWF

In geval van niet-verzekering worden de slachtoffers vergoed door het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (BGWF).

Na vergoeding, kan het Fonds zich verhalen op de persoon die zijn verzekeringsplicht niet is nagekomen.

1.4 Minimum te waarborgen bedragen

De wet van 21 november 1989 voorziet volgende minimumwaarborgen:

- **lichamelijke schade: onbeperkte dekking.**
De Koning kan wel beperkingen voorzien, rekening houdend met de minimale bedragen voorzien door de Europese richtlijnen;
- **stoffelijke schade: minimaal 100 miljoen EUR per schadegeval, geïndexeerd.**
De verzekeraars verzekeren niet meer dan dit minimumbedrag.

1.5 Bescherming van de zwakke weggebruikers

De vergoeding van de zwakke weggebruikers wordt geregeld door 'artikel 29bis' van de wet van 21 november 1989, zodra het Belgisch recht van toepassing is, met uitsluiting van landen niet vermeld op het verzekeringsbewijs.

1.5.1 Begrip 'zwakke weggebruiker'

Hiermee wordt bedoeld iedere persoon (die deelneemt aan het verkeer) met uitzondering van de bestuurders van een door de verzekeringsplicht betrokken motorrijtuig.

Voorbeelden van zwakke weggebruikers:

- passagiers van een motorrijtuig;
- voetgangers, fietsers, ruiters;
- personen op een skateboard of op rolschaatsen;
- bestuurders van een motorrijtuig die door een mechanische kracht kan worden gedreven met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van meer dan 6 km/u, maar niet meer dan 25 km/u, en een maximale massa hebben van niet meer dan 25 kg, zoals een elektrische step, hoverboard, monowheel, ...;
- gehandicapte die zich verplaatst in een gemotoriseerde rolstoel.

1.5.2 Objectieve aansprakelijkheid (automatisch vergoedingsplicht)

Deze zwakke weggebruikers genieten van een stelsel van objectieve aansprakelijkheid voor de:

- **lichamelijke schade.**
Dit is de schade als gevolg van *lichamelijke letsels* (met inbegrip van de functionele protheses) of *overlijden*
- **kledischade bij gelegenheid van lichamelijke schade.**

Andere schade kan worden verhaald op basis van het gemeen recht (aansprakelijkheid op basis van fout).

Artikel 29bis is van toepassing voor de schade toegebracht door:

- motorrijtuigen en daarmee gelijkgestelde voertuigen, die door de wetgeving verplicht verzekerd moeten zijn, met uitsluiting van de door een motor aangedreven gehandicaptenwagens;
- spoorrijtuigen.

De zwakke weggebruiker of zijn rechthebbende wordt voor de lichamelijke en kledischade vergoed:

- *zonder dat hij de burgerlijke fout moet bewijzen in hoofde van de persoon die aansprakelijk wordt gesteld;*
- *ook als hij zelf aansprakelijk is voor het ongeval;*
- *ook in geval van zware fout.*

Enkel de schade opzettelijk veroorzaakt door zwakke weggebruikers ouder dan 14 jaar wordt niet vergoed.

Er is sprake van opzet als de zwakke weggebruiker het ongeval en de gevolgen ervan bewust heeft uitgelokt. Concreet gaat het over opzettelijk (bewust) veroorzaakte zelfverminking en zelfmoord.

In geval van krankzinnigheid is er doorgaans geen sprake van vrijwillige schade.

Voor het overige blijven de gewone aansprakelijkheidsregels onverminderd van toepassing.

Dit betekent dat de zwakke weggebruiker aansprakelijk blijft voor de schade aan derden.

1.5.3 Voorwaarden en bewijslast

Om schadeloos gesteld te worden, zal de zwakke weggebruiker of zijn erfgerechtigde enkel het bewijs moeten leveren van:

- *de lichamelijke en kledischade;*
- *de 'betrokkenheid' van een motorrijtuig.*

Dit is een ruim begrip.

Het volstaat dat een voertuig een bepaalde rol heeft gespeeld in het verkeersongeval, ook onrechtstreeks.

Hiertoe is het niet nodig dat:

- er een contact is tussen het slachtoffer en het voertuig;
- het betrokken voertuig in beweging is.

- *in een verkeersongeval (in het verkeer).*

Er is een ongeval in het verkeer als het motorrijtuig zich op het ogenblik van het ongeval bevond *op één van de plaatsen waar de verzekering verplicht is: openbare weg, terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek of slechts voor een zeker aantal personen.*

De bescherming van de zwakke weggebruikers geldt dus niet op een zuiver privéterrein, in tegenstrijd met het stelsel van gemeen recht op basis van foutaansprakelijkheid.

Onder deze voorwaarden wordt de zwakke weggebruiker ‘automatisch’ vergoed.

Voorbeelden van toepassing (rechtspraak):

- een fietser rijdt tegen een verkeerd geparkeerd motorvoertuig;
- twee fietsers komen ten val doordat ze elkaar raken ten gevolge van de luchtverplaatsing veroorzaakt door een voorbijrijdende bus;
- een ruiter te paard valt van zijn paard aan de rand van de weg doordat het paard wordt opgeschrikt doordat een voorbijrijdende auto toetert.

1.5.4 Weerslag op het personalisatiestelsel

De uitbetaling van een schadevergoeding aan een zwakke weggebruiker mag geen aanleiding geven tot een verhoging van de premie (malus) als er t.a.v. de verzekerde geen fout kan worden weerhouden.

Niettemin wordt het ongeval opgenomen in de schadestatistiek.

1.6 Bescherming van de onschuldige slachtoffers

Artikel 29ter van de wet van 21 november 1989 (WAM) voorziet in een *vergoedingsplicht van de onschuldige slachtoffers*.¹

De toepassing van dit artikel wordt bevestigd door de minimale voorwaarden van de verzekering BA Motorrijtuigen (art 51).

De onschuldige slachtoffers zijn de personen op wie met zekerheid geen aansprakelijkheid rust in een verkeersongeval.

De verplichting om de onschuldige slachtoffers te vergoeden is van toepassing op het Belgisch grondgebied (= in België) voor de schadegevallen op de plaatsen waar de verzekering verplicht is, onder volgende voorwaarden:

- *twee of meer voertuigen moeten betrokken zijn bij een verkeersongeval in België,*
- *het is niet mogelijk vast te stellen welk voertuig het ongeval heeft veroorzaakt.*

Onder die voorwaarden moet alle schade geleden door de onschuldige slachtoffers worden vergoed door de verzekeraars BA Motorrijtuigen die de aansprakelijkheid dekken van de personen op wie de verplichting tot vergoeding rust (= die hun onschuld niet kunnen bewijzen).

¹ Dit artikel werd ingevoerd door de wet van 31 mei 2017 tot wijziging van de wet van 21 november 1989 en vervangt vroeger artikel 19bis-11, §2 van de wet.

De zwakke weggebruikers genieten al van de objectieve aansprakelijkheid van artikel 29bis WAM, de door hen geleden schade wordt dus uitgesloten van de toepassing van artikel 29ter.

Het aandeel in de schadelast wordt onder de vergoedingsplichtigen in gelijke delen verdeeld.

Dit artikel is onder meer van toepassing bij kettingbotsingen en wordt daarom soms de 'kettingbotsingclausule' genoemd.

Hoofdstuk 2

Instellingen betrokken bij de verzekering BA Motorrijtuigen

2.1 De verzekeraar

Volgens de wet van 2 november 1989 moet de verzekering BA Motorrijtuigen zijn gesloten bij een verzekeraar die daartoe is toegelaten. Iets meer dan 90 verzekeraars hebben in België de toelating gekregen om de tak BA Motorrijtuigen te beoefenen.

2.2 Het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (BGWF)

De opdrachten en voorwaarden van tussenkomst van het BGWF worden geregeld door de wet van 21 november 1989.

De twee belangrijkste opdrachten van het BGWF zijn:

- *de benadeelden te vergoeden bij een verkeersongeval met een voertuig onderworpen aan de verplichte BA-verzekering, in de gevallen bepaald door de wet;*
- *de benadeelden te informeren.*

Het BGWF heeft andere bijkomende opdrachten, onder meer:

- de identificatie van de niet-verzekerde voertuigen;
- het secretariaat verzorgen van het Tarifieringsbureau.

2.2.1 Vergoedingsopdracht

2.2.1.1 Gevallen van tussenkomst

Het BGWF komt tussen in de vergoeding van de schade veroorzaakt door een motorrijtuig onderworpen aan de verplichte BA-verzekering, voornamelijk in volgende gevallen.

- *Niet-verzekering.*
Dit is in geval er geen geldig verzekeringscontract werd gesloten of doordat de verzekering werd geschorst of opgezegd.
Het BGWF komt ook tussen voor de motorrijtuigen die door de mechanische kracht 25 km/uur niet overschrijden (= vrijgesteld van verzekeringsplicht) wanneer geen enkele verzekeringsonderneming de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt van de bestuurder die het ongeval heeft veroorzaakt;
- *Niet-geïdentificeerd voertuig.*
Een voertuig is niet geïdentificeerd wanneer de eigenaar of de verzekeringnemer niet is gekend. Het Fonds treedt dan in de plaats van de persoon die aansprakelijk is.

Opgelet: de materiële schade wordt enkel vergoed bij aanzienlijke lichamelijke schade (cf. hieronder);

- *Toevallig feit (overmacht)* in hoofde van de persoon die het schadegeval veroorzaakte.

'Overmacht' of 'toeval' is een gebeurtenis:

- *onafhankelijk van de menselijke wil;*
- *die niet te voorzien is en*
- *onweerstaanbaar is.*

Klassieke voorbeelden, op voorwaarde dat geen enkele fout kan worden weerhouden;

- *plotselinge hartstilstand van de bestuurder;*
- *slippen op een stookolievlek op het wegdek, niet aangekondigd noch zichtbaar;*
- *plotse verschijning van een wild dier op de openbare weg.*

Bij toeval en overmacht is er geen aansprakelijkheid.

De verzekeraar BA Motorrijtuigen moet de benadeelden bijgevolg niet vergoeden, tenzij de lichamelijke schade en kledischade van de zwakke weggebruikers. Overmacht is immers niet tegenstelbaar aan de zwakke weggebruiker.

Het BGWF vergoedt enkel de schade aan derden, niet aan de bestuurder;

- *Diefstal, geweldpleging of heling.*

Het Fonds komt tussen als de aansprakelijkheid van de dief of heler wordt weerhouden.

De verzekeraar BA Motorrijtuigen moet echter tussenkomen als de normaal rechtmatige bestuurder of houder van het voertuig aansprakelijk wordt gesteld bij gelegenheid van diefstal. Dit kan het geval zijn als hij de sleutel in het contactslot heeft laten steken terwijl hij een boodschap doet met niet gesloten deuren;

- *Faillietverklaring;*
- *Buitenlandse verzekeraar heeft geen vertegenwoordiger belast met het regelen van het schadegeval;*
- *Geen geschikte reactie van de verzekeraar binnen drie maanden na het verzoek tot schadevergoeding (cf. 5.18).*

Behalve bij overmacht, treedt het BGWF in de plaats van een aansprakelijkheidsverzekeraar.

2.2.1.2 Vergoeding van de benadeelden

Het Fonds vergoedt de volledige:

- *lichamelijke schade;*
- *stoffelijke schade.*

*Uitzondering: bij een niet-geïdentificeerd voertuig.
De stoffelijke schade wordt enkel vergoed als er aanzienlijke (zware)
lichamelijke letsels zijn.*

Worden niet vergoed door het BGWF:

- de personen uitgesloten van iedere vergoeding door de minimale voorwaarden, waaronder de aansprakelijke, tenzij als zwakke weggebruiker;
- de dieven en helers alsook hun medeplichtigen;
- de personen die zich niet aan de verzekeringsverplichting hebben gehouden of daarvan op de hoogte zijn;
- de benadeelde die zijn informatieplicht niet nakomt of zijn vorderingsrecht heeft laten verjaren.

Het BGWF mag het volledige bedrag van de vergoeding, betaald aan de benadeelden, verhalen op de aansprakelijke derde.

2.2.2 Informatieopdracht

Het BGWF informeert de benadeelden en andere belanghebbenden over de identiteit van de verzekeraar BA Motorrijtuigen van het voertuig dat als mogelijke tegenpartij betrokken is bij een schageval.

2.3 Het Tariferingsbureau Auto

2.3.1 Doelstelling en opdracht

Doelstelling van het Tariferingsbureau (BT-TB) is de gevallen van niet-verzekering te voorkomen.

De opdracht van het Tariferingsbureau bestaat erin de premie en de verzekeringsvoorwaarden vast te leggen voor personen

- *die bij minstens 3 verzekeraars werden geweigerd of*
- *die zich alleen kunnen verzekeren aan:*
 - *te hoge premies* (= laagste premie X 5);
 - *te hoge vrijstelling* (> dan laagste premie X 3).

De verzekeraar moet de consument met een standaarddocument ervan op de hoogte brengen dat hij zich in die situatie bevindt.

Het minimumaantal van 3 weigeringen en gelijkgesteld kan worden verminderd bij koninklijk besluit.

2.3.2 Procedure

Een offerteaanvraag kan worden ingediend door

- de kandidaat-verzekeringnemer;
- de bemiddelaar.

De aanvraag gebeurt door middel van een formulier dat de consument moet invullen en dat beschikbaar is op de website van het Tariferingsbureau.

Het Bureau stelt de definitieve premie vast binnen de maand nadat een ingevuld verzoek tot tarifiering werd ingediend.

De betrokken kandidaat-verzekeringnemer moet binnen de maand het aanbod van het Tariferingsbureau aanvaarden, anders vervalt het geformuleerde aanbod. Pas na 8 maanden kan hij een nieuwe aanvraag van tarifiering indienen.

Hoofdstuk 3

De minimumvoorwaarden

De minimumvoorwaarden van de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen zijn vastgelegd door het koninklijk besluit van 16 april 2018.

Dit koninklijk besluit heeft het KB van 14 december 1992 betreffende het modelcontract opgeheven. De voornaamste doelstelling van de wetgever was de voorwaarden van de verzekeringsovereenkomst te actualiseren, rekening houdend met de evolutie van de wetgeving. Belangrijkste inspiratiebronnen zijn deel 4 van de wet van 04 april 1914 betreffende de verzekeringen en de wet van 21 november 1989.

Het gaat dus eerder over een evolutie dan een revolutie.

De minimale voorwaarden worden vermeld in de bijlage van het KB van 16 april 2018.

Deze minimale voorwaarden worden ingedeeld in vier delen:

1. Titel I: bepalingen van toepassing op de volledige overeenkomst (art. 1 tot 37 Mini).
Zij hebben voornamelijk betrekking op de:
 - begripsomschrijvingen;
 - rechten en plichten van de partijen bij het sluiten van de overeenkomst, tijdens de overeenkomst (waaronder bij schadegeval) en bij het beëindigen van de overeenkomst.
2. Titel II: bepalingen van toepassing op de wettelijke burgerrechtelijke aansprakelijkheid (art. 38 tot 49 Mini).
Zij hebben betrekking op de bepalingen die specifiek zijn voor de wettelijke verzekering BA, in bijzonder:
 - de draagwijdte van de waarborg: het voorwerp van de verzekering, de territoriale dekking en de schadegevallen in buitenland, de verzekerde en niet-verzekerde personen, de uitgesloten schade en
 - het recht van verhaal van de verzekeraar.
3. Titel III: bepalingen van toepassing op de vergoeding van bepaalde slachtoffers van verkeersongevallen (art. 50 tot 55 Mini). Deze slachtoffers zijn de zwakke weggebruikers en de onschuldige slachtoffers.
4. Titel IV: bepalingen van toepassing op de bijkomende waarborgen (= art. 56 tot 64 Mini).
De bijkomende waarborgen zijn diegenen die door de wet van 21 november 1989 niet zijn opgelegd:
 - het tijdelijk vervangingsvoertuig;
 - het slepen van een motorrijtuig;

- het reinigen van de binnenbekleding bij kosteloos vervoer van gewonde personen;
- de borgstelling.

De verzekeringsovereenkomsten moeten de structuur van het koninklijk besluit niet volgen, het is voldoende dat de minimumvoorwaarden worden toegepast.

3.1 *Bepalingen van toepassing op de volledige overeenkomst*

3.1.1 Begripsomschrijvingen

Titel I van de minimumvoorwaarden begint met een aantal begripsomschrijvingen, waarvan een aantal ook omschreven zijn in de wet van 04 april 2014 betreffende de verzekeringen (WV).

De specifieke begrippen zijn die van motorrijtuig, aanhangwagen, omschreven motorrijtuig en verzekerd motorrijtuig.

- *Een motorrijtuig is een 'rijtuig, bestemd om zich over de grond te bewegen en dat door een mechanische kracht kan worden gedreven zonder aan spoorstaven te zijn gebonden, ongeacht het type van aandrijvingskracht of de maximale snelheid'.*

Deze omschrijving is wat duidelijker dan die van artikel 1 van de wet van 21 november 1989 die geen melding doet van de aandrijvingskracht en maximale snelheid.

- De aanhangwagen is 'elk rijtuig dat uitgerust en bestemd is om door een ander rijtuig te worden voortbewogen'.

- *Het 'omschreven motorrijtuig' is:*

- *het motorrijtuig dat in de bijzondere voorwaarden is omschreven; al wat aan het motorrijtuig is gekoppeld wordt als een onderdeel ervan beschouwd.*

Op grond van deze definitie wordt de aanhangwagen verzekerd door de BA-verzekering van het trekkend voertuig zolang de aanhangwagen gekoppeld is.

- *'de niet-gekoppelde aanhangwagen die in de overeenkomst is omschreven'.*

- *Het verzekerd motorrijtuig is:*

- *Het omschreven motorrijtuig;*
- Volgens de in de overeenkomst vermelde voorwaarden en beperkingen (uitgelegd in hoofdstuk 3.3):
 - *het tijdelijke vervangingsmotorrijtuig;*
 - *het omschreven motorrijtuig dat in eigendom werd overgedragen (= het overgedragen motorrijtuig); en*

- *het motorrijtuig dat in vervanging komt van dit motorrijtuig (= het nieuwe motorrijtuig).*
- *Het (internationaal) verzekeringsbewijs is het document dat de verzekeraar, overeenkomstig de geldende wetgeving, aan de verzekeringnemer geeft als bewijs van verzekering.*

Het verzekeringsbewijs bewijst het bestaan van de verzekering, al is de premie niet betaald, maar is niet het enige bewijsmiddel om het bestaan van de verzekering en van de dekking te bewijzen.

Hiertoe kunnen alle toegelaten rechtsmiddelen worden aangewend (cf. art. 64 WV).

Sinds 1 juli 2020 moeten de verzekeringsbewijzen worden gedrukt op wit papier of elektronische worden bezorgd op een wit ondergrond. Zo kunnen zij worden opgeladen op een smartphone.

Voordien moesten zij worden gedrukt op groen papier en werden zij daarom de ‘groene kaarten’ benoemd.

3.1.2 Het contract

De meeste algemene regels van deel 4 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen worden bijna letterlijk overgenomen door de minimumvoorwaarden in Titel I, hoofdstuk 2, het contract.

Het kan niet de bedoeling zijn om een tweede keer al die regels uit te leggen die in detail worden uitgelegd in Module 1. Wij zullen ons dus beperken tot de bijzonderheden van de minimumvoorwaarden, zoals bepaald in de bijlage van het KB van 16 april 2018.

3.1.2.1 Informatieverplichting bij het sluiten van de overeenkomst

De modaliteiten van de informatieverplichting van de minimale voorwaarden (art. 2 tot 4 Mini) bij het sluiten van het contract zijn volledig in overeenstemming met die van de wet betreffende de verzekeringen.

De minimale voorwaarden bepalen echter dat bij opzettelijke verzwijging over de gegevens die een invloed hebben op de beoordeling van het risico de verzekeraar de nietigheid van de overeenkomst mag ‘aanvragen’.

De wet betreffende de verzekeringen bepaalt dat de verzekering dan nietig is, maar de nietigheid is in het kader van de verzekering BA Motorrijtuigen niet automatisch ... De nietigheid moet eerst worden uitgesproken door de rechtbank.

De verzekeraar beschikt over een recht van verhaal bij:

- opzettelijke verzwijging als hij misleid is geweest bij de beoordeling van het risico en de rechtbank de nietigheid van de overeenkomst heeft uitgesproken;
- niet-opzettelijke verzwijging die aan de verzekeringnemer kan worden verweten.

3.1.2.2 Informatieverplichting tijdens de overeenkomst

De verzekeringnemer moet onder meer volgende gegevens meedelen (art. 5 Mini):

- de overdracht van eigendom onder levenden van het omschreven motorrijtuig.
Bij ontstentenis wordt het contract geschorst, met mogelijke dekking van het overgedragen en van het nieuwe voertuig gedurende 16 dagen (verder uitgelegd);
- de kenmerken van het motorrijtuig dat in vervanging komt (behalve tijdelijk vervangingsmotorrijtuig), met dezelfde gevolgen als hierboven;
- de inschrijving in een ander land.
In dit geval wordt het contract van rechtswege beëindigd;
- het in verkeer brengen van het omschreven motorrijtuig of enig ander motorrijtuig tijdens de schorsing.
Deze informatie is nodig om het contract weder in voege te stellen.
De verplichting bevestigt ook de getrouwheidsplicht van de verzekeringnemer;
- iedere wijziging van adres.
De communicaties zijn immers enkel geldig gedaan op het door de verzekeraar gekend adres;
- de aanmerkelijke en blijvende verzwaringen en verminderingen van risico tijdens de overeenkomst.
Als de verzekeringnemer een verzwaring van risico niet meldt kan de verzekeraar sancties treffen.
Als hij een vermindering van risico niet meldt, heeft hij geen recht op een vermindering van de premie;
- onbekende omstandigheden bij het sluiten van de overeenkomst die een vermindering of een verzwaring van het risico tot gevolg hebben.

Een verblijf van het omschreven motorrijtuig in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte gedurende de duur van de overeenkomst kan niet worden aanzien als een verzwaring of een vermindering van risico.

De contractuele modaliteiten bij een aanzienlijke en blijvende verzwaring of vermindering van risico zijn in overeenstemming met de wet betreffende de verzekeringen.

3.1.2.3 Wijzigingen inzake het omschreven motorrijtuig

3.1.2.3.1 Overdracht onder levenden, met of zonder vervanging van het omschreven motorrijtuig: dekking van het 'overgedragen motorrijtuig'

De minimumvoorwaarden voorzien in een tijdelijke dekking bij overdracht onder levenden van het omschreven motorrijtuig, met of zonder vervanging door een ander motorrijtuig (artikel 10 § 1, Mini, bevestigd door § 2 en 3).

De overdracht kan bijvoorbeeld het resultaat zijn van een verkoop, een gift, een uitwisseling.

De regels gelden ook bij het beëindigen van de rechten van de verzekeringnemer op het omschreven motorrijtuig dat hij verkregen heeft ter uitvoering van een huurovereenkomst of gelijkaardig (leasing).

De dekking voor het overgedragen motorrijtuig blijft verworven gedurende een termijn van 16 dagen vanaf de dag volgend op de overdracht:

- *indien het overgedragen motorrijtuig aan het verkeer deelneemt onder de kentekenplaat vóór de overdracht;*
- *voor zover geen enkele andere verzekering hetzelfde risico dekt.*

Deze dekking is effectief verworven voor volgende verzekerden:

- *de verzekeringnemer of, als de verzekeringnemer een rechtspersoon is, de gemachtigde bestuurder;*
- *de personen die bij deze personen inwonen (of elders om studieredenen).*

Als het overgedragen motorrijtuig in het verkeer wordt gebracht door om het even welke andere persoon (= niet-verzekerde persoon), heeft de verzekeraar een recht van verhaal op de dader van het schadegeval of de burgerrechtelijk aansprakelijke (cf. 2.2.5).

De verzekeringsmodaliteiten zijn verder anders naargelang het overgedragen motorrijtuig:

- niet wordt vervangen,
- vervangen wordt door een motorrijtuig dat geen eigendom is van de verzekeringnemer of van de eigenaar van het omschreven motorrijtuig (= motorrijtuig van een derde);
- vervangen wordt door een motorrijtuig dat eigendom is van de verzekeringnemer of van de eigenaar van het omschreven motorrijtuig.

3.1.2.3.2 Overgedragen motorrijtuig wordt niet vervangen

De overeenkomst wordt geschorst op het verstrijken van voornoemde termijn van 16 dagen indien, bij eigendomsoverdracht onder levenden:

- *het omschreven motorrijtuig niet wordt vervangen;*
- *de vervanging niet wordt gemeld* binnen deze termijn.

De schorsing van de overeenkomst is tegenstelbaar aan de benadeelde en wordt dus gelijkgesteld aan een geval van niet-verzekering.

De premie blijft verschuldigd zolang de overdracht van eigendom niet aan de verzekeraar ter kennis wordt gesteld.

Het overgedragen motorrijtuig blijft tijdelijk gedekt aan de bovenvermelde voorwaarden (cf. 3.2.3.1).

3.1.2.3.3 Overdracht onder levenden met vervanging door motorrijtuig dat eigendom is van een derde

Er is geen dekking voor het motorrijtuig dat in vervanging komt van het overgedragen motorrijtuig dat geen eigendom is van de verzekeringnemer of van de eigenaar van het omschreven motorrijtuig, behoudens akkoord van de partijen (art. 10, § 2 Mini).

Het overgedragen motorrijtuig blijft tijdelijk gedekt aan de bovenvermelde voorwaarden (cf. 3.2.3.1).

3.1.2.3.4 Overdracht onder levenden met vervanging door een 'nieuw motorrijtuig' dat eigendom is van dezelfde verzekeringnemer of eigenaar

Indien bij overdracht onder levenden **het omschreven motorrijtuig vóór schorsing van de overeenkomst wordt vervangen door een motorrijtuig dat eigendom is van de verzekeringnemer of van de eigenaar van het overgedragen motorrijtuig** (art. 10 § 3 Mini):

- **is de dekking eveneens verworven zonder enige mededeling voor het (nieuwe) motorrijtuig dat in vervanging komt van het overgedragen motorrijtuig;**
- **gedurende 16 dagen vanaf de dag volgend op de overdracht van het omschreven motorrijtuig.**

Alle verzekerden genieten van deze dekking.

De overeenkomst blijft bestaan aan de voorwaarden van toepassing op het ogenblik van de vervanging, met recht van opzegging voor:

- de verzekeringnemer als hij de voorwaarden niet aanvaardt;
- de verzekeraar als hij bewijst dat hij het nieuwe risico nooit zou hebben aanvaard.

Het overgedragen motorrijtuig blijft tijdelijk gedekt aan de bovenvermelde voorwaarden (cf. 3.2.3.1).

3.1.2.3.5 Overdracht bij overlijden van de verzekeringnemer

In geval van overdracht van de eigendom van het omschreven motorrijtuig bij overlijden, blijft het contract bestaan.

Zowel de verzekeraar als de erfgenamen en legatarissen hebben het recht om het contract op te zeggen.

3.1.2.3.6 Diefstal of verduistering van het omschreven motorrijtuig

De schade veroorzaakt door de personen die zich door diefstal, geweldpleging of heling de macht hebben verschaft over het verzekerde motorrijtuig wordt uitgesloten door de verzekering BA Motorrijtuigen en in principe vergoed door het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (BGWF).

Wel kan de verzekerde ook aansprakelijk worden gesteld in geval van diefstal. Hij kan dus belang hebben om verder te worden gedekt.

Die mogelijkheid wordt voorzien door de minimale voorwaarden (art. 11 Mini).

Diefstal of verduistering van het omschreven motorrijtuig:

1. *zonder (onmiddellijke) vervanging van het omschreven motorrijtuig. De verzekeringnemer kan vragen om het contract te schorsen vanaf de datum van de aanvraag, maar ten vroegste 16 dagen vanaf de dag volgend op de diefstal of verduistering. Als de schorsing niet wordt gevraagd, blijft de dekking verworven voor het gestolen of verduisterde motorrijtuig.*
2. met vervanging door een motorrijtuig dat geen eigendom is van de verzekeringnemer of de eigenaar van het omschreven motorrijtuig. Dezelfde regels worden toegepast (cf. 1.).
Er is geen dekking voor het motorrijtuig dat in vervanging komt, tenzij akkoord tussen de partijen.
3. *met vervanging door een motorrijtuig dat eigendom is van de verzekeringnemer of de eigenaar van het omschreven motorrijtuig. De dekking blijft dan verworven voor het gestolen of verduisterde motorrijtuig zolang het contract niet is opgezegd.*
De dekking wordt verleend aan verzekeringsvoorwaarden van toepassing op het ogenblik van de vervanging, met recht van opzegging voor de verzekeringnemer als hij die niet aanvaardt of voor de verzekeraar indien hij bewijst dat hij het risico niet zou hebben aanvaard.

3.1.2.3.7 Andere situaties van verdwijning van risico

Dit zijn andere dan de bovenvermelde gevallen van verdwijning van risico, waarbij de verzekeringnemer kan vragen om het omschreven motorrijtuig niet meer te verzekeren, zoals bij totaal verlies van het omschreven rijtuig.

Andere verdwijning van het risico (art. 12 Mini):

1. *zonder vervanging van het omschreven motorrijtuig. De verzekeringnemer kan vragen om het contract te schorsen vanaf de datum van de aanvraag.*
2. met vervanging door een motorrijtuig dat geen eigendom is van de verzekeringnemer of de eigenaar van het omschreven motorrijtuig. Er is geen dekking voor het motorrijtuig dat in vervanging komt.
3. *met vervanging* door een motorrijtuig dat eigendom is van de verzekeringnemer of de eigenaar van het omschreven motorrijtuig. *De dekking gaat over op het motorrijtuig dat in vervanging komt op het door de verzekeringnemer gewenste ogenblik.*
Er is vanaf dan geen dekking meer van het omschreven motorrijtuig. Het contract blijft verder bestaan aan de *voorwaarden van toepassing op het ogenblik van de vervanging*, met recht van opzegging voor de verzekeringnemer indien hij die niet aanvaardt of voor de verzekeraar indien hij bewijst dat hij het risico niet zou hebben aanvaard.

In geval van opvordering van het omschreven motorrijtuig wordt de overeenkomst van rechtswege geschorst.

Synthese: verzekeringsmodaliteiten bij verdwijning van het risico

Type van verdwijning van risico.	Zonder vervanging omschreven motorrijtuig.	Met vervanging door motorrijtuig dat niet toebehoort aan VN of eigenaar.	Met vervanging door motorrijtuig dat toebehoort aan VN of eigenaar
Overdracht onder levenden	Tijdelijke dekking van overgedragen motorrijtuig: 16 dagen vanaf dag na overdracht voor bepaalde verzekerden. Na die 16 dagen wordt het contract automatisch geschorst.	Tijdelijke dekking van overgedragen motorrijtuig: 16 dagen vanaf dag na overdracht voor bepaalde verzekerden. Geen dekking van nieuw motorrijtuig, tenzij akkoord tussen de partijen	Tijdelijke dekking van overgedragen motorrijtuig: 16 dagen vanaf dag na overdracht voor bepaalde verzekerden. Gedurende 16 dagen vanaf dag na overdracht wordt het 'nieuwe motorrijtuig' automatisch gedekt voor alle verzekerden
Diefstal, verduistering NB: dief, heler, ... is nooit gedekt!	Verzekeringnemer mag schorsing contract aanvragen, maar ten vroegste 16 dagen vanaf dag na diefstal, verduistering. Intussen wordt motorrijtuig verder gedekt.	Idem. Verzekeringnemer mag schorsing contract aanvragen, maar ten vroegste 16 dagen vanaf dag na diefstal, verduistering. Geen dekking van nieuw motorrijtuig, tenzij akkoord tussen de partijen.	Dekking van omschreven motorrijtuig zolang contract niet is opgezegd. Nieuw motorrijtuig is verzekerd aan voorwaarden op ogenblik van vervanging.
Andere verdwijningen van risico	Verzekeringnemer mag schorsing vragen op datum van aanvraag.	Geen dekking van nieuw motorrijtuig, tenzij akkoord tussen de partijen	Nieuw motorrijtuig is verzekerd op gewenste ogenblik, aan voorwaarden op ogenblik van vervanging.

3.1.2.4 Duur-premie-wijzigingen van de premie en verzekeringsvoorwaarden

3.1.2.4.1 Duur van de overeenkomst, betaling van de premie, verzekeringsbewijs

De modaliteiten van de minimumvoorwaarden betreffende de duur van de overeenkomst, de premiebetaling en de sancties bij niet-betaling (art. 15, 16, 18 Mini) stemmen overeen met de bepalingen van deel 4 van de wet betreffende de verzekeringen.

De minimale voorwaarden bevestigen dat de overeenkomst:

- niet langer mag zijn dan één jaar;
- korter mag zijn dan één jaar, zonder stilzwijgende verlenging (korte termijn).

Zodra de verzekeringsdekking wordt verleend, geeft de verzekeraar een verzekeringsbewijs aan de verzekeringnemer waaruit het bestaan van de overeenkomst blijkt.

De aflevering van een verzekeringsbewijs laat vermoeden dat er een contract werd gesloten van een jaar, ongeacht de duur die erop vermeldt staat. Dit geldt ook voor de 'voorlopige' verzekeringsbewijzen.

Als een kortetermijnovereenkomst wordt gesloten, dan moeten de partijen dit expliciet overeenkomen. De korte duur kan niet worden afgeleid van de duur van het verzekeringsbewijs.

Het verzekeringsbewijs is (art. 17 Mini):

- *niet geldig bij de nietigverklaring van de overeenkomst;*
- *niet meer geldig:*
 - *vanaf de beëindiging van de overeenkomst* of
 - *vanaf het ogenblik van de opzegging of schorsing van de overeenkomst.*

Het niet bestaan van de verzekeringsovereenkomst is immers tegenstelbaar aan de benadeelde.

De verzekeraar moet wel kunnen bewijzen dat er geen geldige overeenkomst (meer) bestaat, zelfs als een verzekeringsbewijs kan worden voorgelegd. Het verzekeringsbewijs moet immers niet worden terugbezorgd.

Gezien de schorsing van de overeenkomst kan worden tegengesteld aan de benadeelden, kan de verzekeraar niet eisen dat de nummerplaat wordt geschrapt om de schorsing te aanvaarden.

Het 'voorlopig' verzekeringsbewijs heeft de juridische draagwijdte van een voorlopige verzekeringsovereenkomst.

Zij biedt de mogelijkheid om verzekerd te zijn in afwachting van het sluiten van de definitieve verzekeringsovereenkomst bij een nieuwe verzekeraar.

De verzekeraar die een voorlopig verzekeringsbewijs aflevert, moet dus verder dekking geven voor de volledige looptijd van de dekking vermeld op het document, ook al is de premie niet betaald.

Daartegenover moet de verzekeringnemer, die een voorlopig verzekeringsbewijs heeft aanvaard, de premie betalen voor de vermelde dekkingsperiode, zelfs als de definitieve overeenkomst uiteindelijk niet tot stand komt.

Op grond van de rechtspraak moet de aanvangsdatum van de dekking van het verzekeringsbewijs overeenkomen met de datum van de inschrijving, gezien de inschrijving bewijst dat er een verzekering is.

3.1.2.4.2 Verhoging van de premie en aanpassing van de verzekeringsvoorwaarden

Als de verzekeraar (eenzijdig) de premie verhoogt of de verzekeringsvoorwaarden aanpast, heeft de verzekeringnemer het recht om de verzekeringsovereenkomst op te zeggen (art. 19, 20 Mini).

Uitzonderingen:

- indien de wijziging ten gunste is van de betrokken consumenten (verzekeringnemer, verzekerde, derde);
- indien de vrijstelling gewijzigd wordt door een duidelijke bepaling in de overeenkomst;
- indien de wijziging het gevolg is van een wetgevende beslissing, zonder premieverhoging of uniform voor alle verzekeraars.

De verzekeringnemer mag de overeenkomst ook opzeggen als hij van de verzekeraar geen duidelijke informatie heeft ontvangen over de wijziging.

3.1.2.4.3 Faillissement en overlijden van de verzekeringnemer

De bepalingen over het behoud van de overeenkomst en de opzegging van de overeenkomst bij faillissement of overlijden van de verzekeringnemer (art. 21, 22 Mini) zijn in overeenstemming met aan de bepalingen van deel 4 van de wet betreffende de verzekeringen.

3.1.2.5 Schorsing van de overeenkomst

De minimale voorwaarden bevestigen dat de schorsing van de overeenkomst tegenstelbaar is aan de benadeelde (art. 23 Mini).

Dit is niet het geval van de schorsing van de dekking bij niet-betaling van de premie ...

Bij mededeling van de wederinverkeerstelling van het omschreven motorrijtuig of een ander motorrijtuig wordt de overeenkomst terug in werking gesteld, met toepassing van de verzekeringsvoorwaarden (inclusief tarief) die op dit ogenblik gelden, met verrekening van het niet-verbruikte premiegedeelte (art. 24, 25 Mini).

Als de voorwaarden intussen werden gewijzigd, mag de verzekeringnemer het contract opzeggen.

De verzekeraar mag het contract opzeggen als hij bewijst dat hij het nieuwe risico (het andere motorrijtuig) nooit zou hebben aanvaard.

3.1.2.6 Einde van de overeenkomst

De opzegmodaliteiten (opzeggingswijze, uitwerking, premiekrediet), van de minimale voorwaarden (art. 26 Mini) zijn in overeenstemming met aan de bepalingen van deel 4 van de wet betreffende de verzekeringen.

De opzegmogelijkheden zijn ook in overeenstemming met aan de bepalingen van deel 4 van de wet betreffende de verzekeringen, met een paar bijkomende opzegmogelijkheden die wij al gedeeltelijk hebben aangehaald.

Overeenkomstig art. 83, § 3 WV, bevestigen de minimale voorwaarden dat de opzegging na schadegeval enkel toegelaten is bij een schadegeval met schadeloosstelling ten gunste van benadeelden (= foutaansprakelijkheid), met uitzondering van verplichte schadeloosstelling van zwakke weggebruikers, zonder fout.

Deze opzegmogelijkheid geldt zowel voor de verzekeraar als de verzekeringnemer.

Bijzondere opzegmogelijkheden:

- van de verzekeringnemer (art. 27 Mini):
 - wijziging van verzekeraar (binnen 3 maanden te rekenen van de publicatie in het Belgisch Staatsblad);
 - stopzetting van de activiteiten van de verzekeraar;
- verzekeraar (art. 30 Mini).
Wanneer het motorrijtuig:
 - niet beantwoordt aan de reglementering op de technische eisen;
 - onderworpen aan de technische controle, niet meer is voorzien van een geldig keuringsbewijs.

3.1.3 Het schadegeval

3.1.3.1 Aangifte van het schadegeval

In principe moet de verzekerde het schadegeval schriftelijk aangeven binnen 8 dagen nadat het voorgevallen is (of zo spoedig als redelijk mogelijk is) aan de verzekeraar of elke andere aangewezen persoon. Indien mogelijk op het formulier dat de verzekeraar ter beschikking stelt (art. 32 Mini).

De verplichting rust op alle verzekerden, dus niet enkel op de verzekerde van wie de aansprakelijkheid betrokken kan zijn.

3.1.3.2 Erkenning van aansprakelijkheid

In overeenstemming met art. 149 WV mag de verzekerde de benadeelde niet vergoeden of hem een vergoeding toezeggen zonder de schriftelijke toestemming van de verzekeraar (= erkenning van aansprakelijkheid). De loutere erkenning van feiten en het verstrekken van eerste geldelijke of medische hulp door de verzekerde mag echter geen reden zijn om de dekking te weigeren.

3.1.3.3 Schadevergoeding

De verzekeraar betaalt (art. 34 Mini):

- de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding, volgens de bepalingen van de overeenkomst;
- zelfs boven de vergoedingsgrenzen (cf. 1.3.3.2);

- de interest op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding;
- de kosten van burgerlijke rechtsvorderingen, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding in strafzaken;
- de erelonen en de kosten van de advocaten en deskundigen door hem of met zijn toestemming gemaakt (niet onredelijk, bij belangenconflict).

De kosten gerecupereerd ten laste van derden en de rechtsplegingsvergoeding moeten aan de verzekeraar worden terugbetaald.

3.1.3.4 Vergoedingsgrenzen

De minimumvoorwaarden (art. 34, §2) bevestigen de vergoedingsgrenzen bepaald door artikel 3 van de wet van 21 november 1989, te weten:

- *lichamelijke schade: geen vergoedingsgrens;*
- *stoffelijke schade: 100 miljoen euro per schadegeval. Dit bedrag wordt geïndexeerd (overeenkomstig art. 3 van de wet van 21 november 1989). Gezien dit minimumvoorwaarden zijn, mag de verzekeraar een hoger bedrag verzekeren.*

3.1.4 Verklaring over de schadegevallen (schadeattest)

De verzekeraar moet binnen vijftien dagen die volgen op iedere vraag van de verzekeringnemer en op het einde van de overeenkomst, aan deze laatste een verklaring overmaken over de schadegevallen die zich hebben voorgedaan (art. 36 Mini).

Dit **schadeattest** vermeldt de door de reglementering voorziene gegevens, onder meer over:

- de verzekeringsovereenkomst (verzekeraar, verzekeringnemer, categorie en gebruik van het motorrijtuig, referentie contract, vervaldag ...);
- ieder schadegeval overkomen tijdens de dekkingsperiode, maar beperkt tot de laatste 5 jaar van het contract (datum van het schadegeval, identiteit van de aansprakelijke bestuurder, bedrag van de vergoeding, aard van de aansprakelijkheid).

3.1.5 Mededelingen

De mededelingen en kennisgevingen (art. 37 Mini):

- aan de verzekeraar moeten gedaan worden aan zijn adres, mogelijk ook elektronisch adres, of aan elke in de overeenkomst aangewezen persoon;
- aan de verzekeringnemer moeten worden gedaan aan het laatste door de verzekeraar gekend adres (daarom moet de verandering van

adres worden gemeld).

Mits instemming van de verzekeringnemer kunnen zij eveneens gebeuren via elektronische post op het laatste aangegeven adres.

3.2 *Bepalingen van toepassing op de waarborg burgerrechtelijke aansprakelijkheid*

3.2.1 Voorwerp van de verzekering

De verzekering BA Motorrijtuigen is een ‘burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering’.

De overeenkomst dekt de ‘burgerrechtelijke aansprakelijkheid’ van de verzekerden als gevolg van een door het verzekerde motorrijtuig veroorzaakt schadegeval (art. 38 Mini).

De verzekering dekt dus de:

- *extracontractuele of burgerlijke aansprakelijkheid;*
- *contractuele aansprakelijkheid*, tenzij voor de schade aan het verzekerd motorrijtuig en aan de beroepsmatig en onder bezwarende titel vervoerde goederen.

Voorbeelden van gedekte contractuele aansprakelijkheid: huurder voor de stoffelijke schade veroorzaakt bij het rijden tegen het door hem zelf gehuurde pand.

De verzekering dekt ook de objectieve aansprakelijkheid ten aanzien van de zwakke weggebruikers.

De strafrechtelijke aansprakelijkheid is niet verzekeraar.

3.2.2 Territoriale dekking

De dekking wordt verleend voor de schadegevallen die zijn voorgevallen in de landen vermeld op het verzekeringsbewijs, inbegrepen op privéterreinen (art. 39 Mini).

Het verzekeringsbewijs geldt als bijvoegsel met betrekking tot de territoriale uitgestrektheid. De territoriale uitgestrektheid verandert immers regelmatig.

Als de verzekerde zich begeeft in een land dat niet wordt vermeld door het verzekeringsbewijs, dan kan hij een uitbreiding van de territoriale uitgestrektheid onderhandelen met zijn verzekeraar.

Voor deze landen zal doorgaans een grensverzekering moeten worden afgesloten, maar door een territoriale uitbreiding geniet de verzekerde van de betere voorwaarden van zijn eigen Belgisch contract.

De verzekeraar moet ieder verblijf in de Europese Economische Ruimte waarborgen gedurende de ganse duur van de overeenkomst.

Bij een schadegeval in het buitenland geldt de dekking van de staat waar het schadegeval zich heeft voorgedaan (art. 40 Mini).

Als de voorwaarden van de buitenlandse wetgeving minder gunstig zijn voor de verzekerde, kan hij aanspraak maken op de ruimere dekking die de Belgische wet hem verleent.

In de landen van de EU verschillen de voorwaarden nauwelijks van elkaar. Niettemin wordt in de meeste landen de omvang van de dekking beperkt, wat niet het geval is voor de lichamelijke schade in België.

In de landen die niet worden gedekt door het verzekeringsbewijs is de dekking doorgaans beperkter dan ons Belgisch contract. Dit bevestigt het belang van een territoriale uitbreiding in de landen die niet gedekt zijn door het verzekeringsbewijs.

3.2.3 Verzekerde personen

De burgerrechtelijke aansprakelijkheid van volgende personen is gedekt (art. 42 Mini):

1. *de verzekeringnemer.*
De verzekeringnemer kan in die hoedanigheid niet aansprakelijk zijn. Zijn aansprakelijkheid kan worden ingeroepen alleen wanneer hij een van onderstaande overige eigenschappen bezit of als hij aansprakelijk kan gesteld worden voor andermans daad.
2. *de eigenaar van het omschreven motorrijtuig.*
De eigenaar is de persoon die het eigendomsrecht over het voertuig heeft. De eigenaar kan als bewaarder van het goed aansprakelijk zijn voor een gebrek van de zaak, zelfs wanneer hij niet de bestuurder is. Hij kan eveneens aansprakelijk zijn voor de daden van derden, bijvoorbeeld wanneer een van zijn minderjarige kinderen zich door diefstal meester heeft gemaakt van het rijtuig (gebruiksdiefstal).
3. *iedere houder.*
Het betreft de persoon die het materiële beschikkingsrecht of de feitelijke heerschappij heeft over het omschreven motorrijtuig (het bezit), zonder noodzakelijk de eigenaar ervan te zijn. Het kan bijvoorbeeld gaan om een huurder (leasing) of een garagehouder. De houder is ook vaak de bewaarder van de zaak. In die hoedanigheid kan hij aansprakelijk gesteld worden voor de gebreken van de zaak.
4. *iedere bestuurder.*
Volgens de rechtspraak, betreft het zowel de persoon die richting geeft aan het voertuig als iedere persoon die het omschreven motorrijtuig in beweging brengt, bijvoorbeeld door het te duwen, door de voet- of handrem los te laten of door een aanraking van de versnellingspook of pedaal.
5. *iedere persoon die door het omschreven motorrijtuig wordt vervoerd.*
De aansprakelijkheid van de inzittenden is gedekt voor zover het veroorzaakte ongeval toe te schrijven is aan het gebruik van het motorrijtuig.
Voorbeeld: passagier die van binnenuit het portier onvoorzichtig opent en

een fietser of een voetganger verwondt of een voorbijrijdend voertuig raakt.

6. **de personen die burgerlijk aansprakelijk zijn voor voornoemde personen.**

Kunnen onder meer als burgerlijk aansprakelijk worden beschouwd voor voornoemde personen: de ouders, de aanstellers, de werkgevers, de onderwijzers voor de schade berokkend door de personen voor wie zij instaan (kinderen, aangestelden, werknemers, leerlingen).

De werkgever is aansprakelijk voor de werknemers wanneer zij ontheven zijn van alle aansprakelijkheid op grond van artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Tijdens de uitoefening van hun functie genieten de werknemers van een burgerlijke immunititeit. Zij kunnen enkel worden aansprakelijk gesteld in geval van kwaad opzet (opzettelijke fout), zware fout of herhaaldelijke lichte fout.

De burgerlijke aansprakelijkheid van de werkgever is verzekerd door de verzekering BA Motorrijtuigen van het rijtuig gebruikt op het moment dat de schade aan derde wordt veroorzaakt: rijtuig van de werknemer, van de werkgever of van een derde.

Ambtenaren genieten van een gelijkaardig stelsel van burgerlijke immunititeit op grond van de wet van 10 februari 2003 en de vrijwilligers op grond van de wet van 19 juli 2006.

De aansprakelijkheid van de vijf eerste categorieën personen is ook gedekt als de dekking verworven is bij diefstal of overdracht van eigendom.

Als het verzekerde motorrijtuig occasioneel een ander motorrijtuig met pech sleept dekt deze waarborguitbreiding ook de aansprakelijkheid van de persoon die de ketting, de tros, het touw, de stang of enige andere benodigdheid voor het slepen heeft geleverd.

Die persoon is eveneens gedekt voor de schade aan het gesleepte motorrijtuig (zie ook hoofdstuk 3 - 4.2).

3.2.4 Van de vergoeding uitgesloten personen

3.2.4.1 De voor de schade aansprakelijke persoon

De persoon die aansprakelijk is voor de schade is principieel uitgesloten van iedere vergoeding (art. 42 Mini).

De aansprakelijke kan immers niet als derde worden aanzien, tenzij eventueel in geval van gedeeltelijke aansprakelijkheid.

Dit is het gevolg van de algemene regels m.b.t. de burgerrechtelijke aansprakelijkheid: de burgerrechtelijke aansprakelijkheid kan enkel gelden tegenover een derde.

De minimale voorwaarden voorzien echter één uitzondering: de aansprakelijke persoon kan voor zijn schade worden vergoed als het gaat over een aansprakelijkheid voor andermans daad.

Voorbeeld.

Ongeval te wijten aan een passagier die aan het stuur rukte.

Passagier is het kind, de werknemer of de aangestelde van de gekwetste bestuurder. De bestuurder moet dan worden vergoed gezien hij niet persoonlijk aansprakelijk is voor het schadegeval.

Zijn aansprakelijkheid berust enkel op een aansprakelijkheid voor daden van personen waarvoor hij instaat (kind, werknemer of aangestelde).

Voor andere vormen van aansprakelijkheid, wordt de aansprakelijke dus niet vergoed, in het bijzonder in geval van:

- persoonlijke aansprakelijkheid op grond van de artikelen 1382 en 1383 B.W.
- aansprakelijkheid als bewaarder van de zaak op grond van artikel 1384 lid 1 B.W.

Opgelet. Het stelsel van de objectieve aansprakelijkheid wijkt af van dit principe. De zwakke weggebruiker moet worden vergoed voor zijn lichamelijke schade en kledischade ook als hij een fout heeft begaan.

3.2.4.2 De persoon die van aansprakelijkheid is ontheven

De persoon die ontheven is van iedere aansprakelijkheid door een wettelijke of reglementaire bepaling wordt van de vergoeding ook uitgesloten door de minimale voorwaarden.

Bepaalde personen zijn door de wetgeving ontheven van iedere aansprakelijkheid door bijzondere wetgevingen wanneer zij schade veroorzaken aan een derde in de uitoefening van hun functie.

Zij genieten van een burgerlijke immunititeit.

Zij kunnen enkel aansprakelijk gesteld worden bij opzettelijke daad, bij grove fout of bij herhaaldelijke lichte fout.

De personen die van aansprakelijkheid zijn ontheven zijn de:

- **werknemers** (door artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten);
- **ambtenaren** (door de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor de personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen);
- **vrijwilligers** (door artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers).

Doelstelling van de wetgever is vooral te voorkomen dat die personen, doordat zij ontheven worden van iedere aansprakelijkheid, toch zouden worden vergoed als zij een fout hebben begaan.

De lichamelijke schade van de werknemer of een ambtenaar kan in dit geval wel worden vergoed door de verzekering Arbeidsongevallen.

3.2.4 Van de vergoeding uitgesloten schade

Het gaat om uitsluitingen die aan de benadeelden kunnen worden tegengesteld, zonder dat de verzekeraar enige vergoeding is verschuldigd, in tegenstelling met de gevallen van verhaal (art. 43 Mini).

3.2.5.1 De schade aan het verzekerd motorrijtuig

De schade aan het verzekerd motorrijtuig wordt uitgesloten.

De schade aan het omschreven motorrijtuig en, mogelijk, aan het tijdelijk vervangingsmotorrijtuig kan enkel worden verzekerd door een omniumverzekering (casco).

Uitzondering.

De waarborguitbreidingen van de minimale voorwaarden (titel IV) dekken de kosten voor de reiniging of herstelling van de binnenbekleding wanneer zij voortvloeien uit het kosteloze vervoer van door een verkeersongeval gewonde personen.

Gezien het vervoer onbezoldigd moet zijn, geldt de waarborguitbreiding niet voor ambulancewagens.

3.2.5.2 De schade aan de beroepsmatig vervoerde goederen onder bezwarende titel

De schade aan de beroepsmatig vervoerde goederen, onder bezwarende titel, is uitgesloten, behoudens de kleding en bagages die persoonlijk toebehoren aan de vervoerde personen.

De uitsluiting is beperkt tot de schade aan de goederen vervoerd in het omschreven motorrijtuig waarvoor de verzekerde aansprakelijk is.

De schade aan goederen vervoerd in het voertuig van een derde moet worden vergoed.

De contractuele aansprakelijkheid van de professionele vervoerder voor rekening van derden voor de schade aan de vervoerde goederen kan apart worden verzekerd door een transportverzekering, de CMR-verzekering (cf. hoofdstuk 6).

De schade aan de niet-beroepsmatige vervoerde goederen is gedekt.

Voorbeeld. Ik help mijn zus bij een verhuis. Hiertoe vervoer ik haar tv-toestel in mijn auto. Bij het bruusk remmen breekt het scherm.

3.2.5.3 De schade door het enkel feit van de vervoerde goederen

Die uitsluiting geldt voor de schade die enkel te wijten is aan de vervoerde goederen of aan de handelingen die vereist zijn voor dit vervoer.

Voorbeelden:

- zeilplank die op het voertuig werd geplaatst en die door een windstoot van het dak valt, zonder dat het voertuig in beweging is;
- schade ontstaan tijdens en door het laden van het voertuig;

- ontploffing van een glazen fles in de vrachtwagen van een drankenhandelaar terwijl die vrachtwagen geparkeerd is.

Als de schade veroorzaakt wordt door het gebruik van het voertuig is er wel dekking.

Voorbeeld: zeilplank komt los en vliegt weg terwijl het voertuig in beweging is (ook als die slecht werd vastgemaakt of indien de bagagedrager breekt).

Het verlies van lading in het verkeer wordt dus gedekt.

3.2.5.4 De schade door deelname aan vergunde wedstrijden

Wordt uitgesloten: de schade die voortvloeit uit de deelname met het verzekerd motorrijtuig aan snelheids-, regelmatigheids- of behendigheidsritten en -wedstrijden, waartoe van overheidswege toestemming is verleend.

De toestemming wordt door de provinciale overheid verleend maar enkel als er voorafgaandelijk een specifieke verzekering werd afgesloten. De verzekering dekt de aansprakelijkheid van de organisatoren en van de deelnemers.

Op grond van de WAM mogen de gewaarborgde bedragen worden beperkt en mag de schade aan de deelnemende voertuigen, bestuurders en inzittenden worden uitgesloten!

Als een automobilist deelneemt aan een niet-toegelaten wedstrijd, wordt het slachtoffer vergoed, maar de verzekeraar heeft dan een recht van verhaal.

Voorbeeld: twee of meerdere bestuurders nemen deel aan een snelheidspelletje en proberen, om beurt, elkaar in te halen.

Zij komen in competitie met elkaar.

3.2.5.5 Kernenergie

De schade te vergoeden overeenkomstig de wetgeving betreffende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake de kernenergie is uitgesloten.

3.2.5.6 De schade door een dief en gelijkgesteld

De schade veroorzaakt door de personen die zich door diefstal, geweld of heling van het voertuig meester hebben gemaakt, is uitgesloten.

Carjacking is een vorm van diefstal met geweld.

Gebruiksdiefstal (joyriding) wordt wettelijk met diefstal gelijkgesteld (= bedrieglijk wegnemen van andermans zaak voor een kortstondig gebruik).

De verzekeraar moet de diefstal, de geweldpleging of de heling bewijzen, anders zal de uitsluiting niet van toepassing zijn.

De aansprakelijkheid van de betrokken personen moet ook vaststaan.

In dergelijke omstandigheden kan de benadeelde een beroep doen op het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds om te worden vergoed.

Het Fonds komt tussen in plaats van de verzekeraar van het gestolen motorrijtuig.

In de gevallen waar de eigenaar, houder ... van het gestolen voertuig (mede)aansprakelijk wordt gesteld wegens 'vergemakkelijking van de

diefstal' moet de verzekeraar de aansprakelijkheid van de verzekerde dekken (zijn aandeel), zolang de verzekering in voege is.

Dit kan bijvoorbeeld door de contactsleutels te laten zitten op het contact terwijl hij niet aanwezig is.

Wanneer er misbruik gemaakt wordt van een voertuig dat werd toevertrouwd, is er geen diefstal. Wel kan men worden veroordeeld voor misbruik van vertrouwen of oplichting.

Dit zijn gevallen van verhaal.

3.2.6 Verhaalsrecht van de verzekeraar

Het verhaalsrecht van de verzekeraar is een compensatie voor het principe van de niet-tegenstelbaarheid van de excepties.

Zolang het contract bestaat, moet het slachtoffer worden vergoed, zelfs als de verzekeraar zijn prestatie mag weigeren of verminderen. De verzekeraar kan zich dan een recht van verhaal voorbehouden.

Overeenkomstig artikel 151 van de wet betreffende de verzekeringen, is de verzekeraar die zijn verhaalsrecht wil uitoefenen verplicht, op straffe van verval, kennis te geven van zijn voornemen om een verhaal in te stellen zodra hij op de hoogte is van de feiten waarop dat besluit is gegrond.

Voorbeelden:

- zodra de verzekeraar kennis heeft genomen van het strafrechtelijke dossier dat melding maakt dat de bestuurder in dronken toestand was op het ogenblik van het schadegeval;
- bij de opening van het schadedossier als de verzekeraar kon inzien dat de dekking was geschorst voor niet-betaling van de premie.

3.2.6.1 Bepaling van de bedragen die kunnen verhaald worden

Het recht van verhaal van de verzekeraar slaat op de netto-uitgaven van de verzekeraar (art. 44 Mini), zijnde:

- de schadevergoedingen in hoofdsom, de gerechtskosten en interesten;
- verminderd met de eventuele vrijstellingen en de bedragen die hij al heeft kunnen recupereren.

Het bedrag van het verhaal wordt in principe als volgt bepaald

(art. 44 Mini)

- **netto-uitgaven tot 11.000 euro: integraal verhaal;**
- **netto-uitgaven van meer dan 11.000 euro: dit laatste bedrag wordt verhoogd met de helft van het gedeelte dat 11.000 euro overschrijdt, zonder meer te mogen bedragen dan 31.000 euro (= maximumbedrag van het verhaal).**

Voorbeelden:

- netto-uitgaven = 10.000 euro: integraal verhaal
- netto-uitgaven = 15.000 euro: verhaal voor 13.000 euro
= 11.000 + 2000 euro (= helft van bedrag boven 11.000 euro);
- netto-uitgaven = 51.000 euro (of meer): verhaal voor 31.000 euro.

De beperking van 31.000 euro geldt niet in twee gevallen:

1. *opzettelijke verzwijging of onjuist mededelen van gegevens bij het sluiten van het contract of in de loop van de overeenkomst;*
2. *wanneer de verzekeraar aantoont dat de verzekerde het schadegeval opzettelijk heeft veroorzaakt;*

3.2.6.2 Verhaal op de verzekeringnemer

De verzekeraar heeft een recht van verhaal op de verzekeringnemer als deze zijn contractuele verplichtingen niet is nagekomen, in het bijzonder in geval van (art. 45 Mini):

- *schorsing van de waarborg wegens niet betaling van de premie;*
- *opzettelijke verzwijging of onjuist mededelen van het risico.*
Een oorzakelijk verband tussen de bewust foutief verstrekte informatie en het ongeval is niet vereist.
Voorbeelden van vaak voorkomende opzettelijke verzwijgingen met betrekking tot de gewone bestuurder: identiteit van de daadwerkelijke gewone bestuurder (= vaak een jonge bestuurder), ziekte of handicap, intrekking rijbewijs, opzegging contract, veroordeling wegens dronkenschap, recente schadegevallen ...
- *onopzettelijke verzwijging of onjuist mededelen van het risico, verwijtbaar aan de verzekeringnemer.*
Dit verhaal wordt beperkt tot 250 EUR per schadegeval.
Voor een zo klein bedrag wordt het verhaal doorgaans niet uitgeoefend.

3.2.6.3 Verhaal op de verzekerde

De verzekeraar heeft een recht van verhaal op de verzekerde wanneer hij bewijst (art. 46 Mini)

- *dat de verzekerde het schadegeval opzettelijk heeft veroorzaakt (= integraal verhaalsrecht).*
Opdat er opzet zou zijn, moet de dader bij volle bewustzijn en met zekerheid de schade veroorzaken.
Als men bewust een overtreding begaat, wil dit niet zeggen dat men de gevolgen ervan gewild heeft.
Voorbeeld: een verzekerde die uit woede opzettelijk een voertuig ramt.
- *dat het ongeval veroorzaakt is door een van volgende gevallen van grove schuld en hij bewijst dat er een oorzakelijk verband bestaat met het schadegeval:*

- rijden in staat van dronkenschap;
- rijden onder invloed van drugs, medicijnen of hallucinogene stoffen, waardoor de verzekerde niet meer beschikt over de controle van zijn daden.

Het bewijs is moeilijk te bewijzen zonder vaststelling door de politie en veroordeling door de rechter;

- dat het ongeval veroorzaakt is door de verzekerde en hij dader of medeplichtige is van een misbruik van vertrouwen, oplichting of verduistering.

Voorbeelden:

- Een garagist die met een wagen een testrit wil maken, gebruikt die gelegenheid om een dag aan zee door te brengen en veroorzaakt daar in die omstandigheden een ongeval.
- Een huurder van een gehuurd voertuig brengt het voertuig niet terug op de eindvervaldag van het huurcontract en veroorzaakt tijdens deze periode een schadegeval.
- dat hij schade heeft geleden wanneer de verzekerde een bepaalde handeling niet verricht heeft binnen een door de overeenkomst vastgestelde termijn, behalve indien de verzekerde bewijst dat hij die handeling zo spoedig als redelijkerwijze mogelijk verricht heeft.

3.2.6.4 Verhaal op de verzekeringnemer of de verzekerde

Verhaal met oorzakelijk verband

De minimale voorwaarden voorzien in vier verhaalsgronden die door de verzekeraar kunnen worden uitgeoefend als hij een oorzakelijk verband bewijst tussen de niet-naleving van reglementaire bepalingen en het ongeval (art. 47, § 1 Mini).

Het verhaal kan worden uitgeoefend op de verzekeringnemer en, als daartoe grond bestaat, op een andere verzekerde.

1. Wanneer op het ogenblik van het schadegeval het omschreven motorrijtuig, dat onderworpen is aan de Belgische reglementering op de technische controle, niet voldoet aan deze reglementering en in het verkeer gebracht wordt buiten het toegelaten traject.

De verzekeraar moet aantonen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de staat van het motorrijtuig en het schadegeval.

Wordt toegelaten, het normaal traject tussen:

- de plaats van de keuring en de woonplaats van de verzekerde of zijn garage;
 - de woonplaats en de garage;
 - de woonplaats en de keuring, na herstelling;
 - de garage en de keuring, na herstelling
2. Wanneer het schadegeval zich voordoet tijdens de deelname aan een snelheids-, regelmatigheids- of behendigheidsrit of -wedstrijd, waartoe

van overheidswege geen toestemming is verleend.

De verzekeraar moet aantonen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de deelname aan een dergelijke rit of wedstrijd en het schadegeval.

De deelname aan een van overheidswege toegelaten wedstrijd is totaal uitgesloten (cf. 2.1.6).

3. Wanneer het schadegeval zich voordoet, *terwijl het reglementair of contractueel maximaal toegelaten aantal passagiers overschreden is.*
De verzekeraar moet aantonen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen de overschrijding en het schadegeval.
Dit verhaal is beperkt tot de uitgaven die betrekking hebben op de passagiers en dit evenredig aan de verhouding van het overtallige aantal passagiers tot het aantal werkelijk vervoerde passagiers.
4. Wanneer het schadegeval zich voordoet *terwijl de vervoerde personen plaatsen innemen in strijd met de reglementaire of contractuele bepalingen* (met uitzondering van het overschrijden van het maximumaantal toegelaten passagiers).
Voorbeeld: plaats innemen in de koffer.
De verzekeraar moet aantonen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen het innemen van een niet-conforme plaats en het schadegeval.

Verhaal zonder oorzakelijk verband

De verzekeraar heeft een recht van verhaal op de verzekeringnemer en, als daartoe grond bestaat, op de verzekerde die niet de verzekeringnemer is, *wanneer* hij bewijst dat, op het ogenblik van het schadegeval, *het verzekerde motorrijtuig bestuurd wordt door een* persoon die niet voldoet aan de reglementering om het motorrijtuig te besturen, namelijk *een* (art. 47, § 2 Mini) *persoon die*:

1. *niet voldoet aan de Belgische wettelijk vereiste minimumleeftijd om dat motorrijtuig te besturen;*
2. *niet beschikt over een geldig rijbewijs* om dat motorrijtuig te besturen;
3. *specifieke beperkingen inzake het besturen van het motorrijtuig vermeld op zijn rijbewijs niet naleeft;*
4. *in België een rijverbod heeft* zelfs als het schadegeval zich voordoet in het buitenland

De verzekeraar beschikt niet over een recht van verhaal:

- wanneer de persoon, die in het buitenland het motorrijtuig bestuurt, aan de voorwaarden voldoet voorgeschreven door de plaatselijke reglementering;
- indien de verzekerde aantoont dat deze situatie te wijten is aan het niet naleven van een louter administratieve formaliteit;
- indien de verzekerde aantoont dat de tekortkomingen waarop het verhaal gesteund is, te wijten zijn aan een andere verzekerde en dat ze

zich hebben voorgedaan in strijd met zijn onderrichtingen of buiten zijn medeweten.

3.2.2.5 Verhaal op de dader of de burgerrechtelijk aansprakelijke

Voor dit verhaal (art. 48 Mini) verwijzen wij naar hoofdstuk 1.2.3.1 betreffende de tijdelijke dekking van het overgedragen motorrijtuig voor bepaalde verzekerden (verzekeringnemer, indien rechtspersoon: toegelaten bestuurder + inwonende personen).

Als het overgedragen motorrijtuig in het verkeer wordt gebracht door andere personen heeft de verzekeraar een recht van verhaal op de dader van het schadegeval of de burgerrechtelijk aansprakelijke persoon. De verzekeraar moet hiertoe bewijzen dat die persoon geen verzekerde is.

3.2.2.6 Toepassing van een vrijstelling

Een vrijstelling kan contractueel worden bedongen.

In dit geval betaalt de verzekeringnemer aan de verzekeraar het bedrag van de toepasselijke vrijstellingen voorzien in de overeenkomst. Deze betaling mag nooit de netto-uitgaven van de verzekeraar overschrijden (art. 49 Mini).

De toepassing van de vrijstellingen dient te worden uitgevoerd vóór de toepassing van een eventueel verhaal

3.3 Bepalingen van toepassing op bepaalde benadeelden van schadegevallen

3.3.1 Vergoedingsplicht

3.3.1.1 Wettelijke basis

De minimale waarborgen verwijzen naar de wet van 21 november 1989:

- vergoeding van de zwakke weggebruikers: artikel 29 bis (cf. hoofdstuk 1-1.2.3)
- Vergoeding van de onschuldige slachtoffers: artikel 29 ter (cf. hoofdstuk 1-1.2.4)

3.3.1.2 Territoriale afbakening van de vergoedingsplicht

De vergoedingsplicht geldt wat betreft de:

- zwakke weggebruikers:
 - zodra het Belgisch recht van toepassing is, met uitsluiting van landen niet vermeld op het verzekeringsbewijs;
 - op de plaatsen waar de verzekering verplicht is (= openbare weg, terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek of slechts voor een zeker aantal personen).
- onschuldige slachtoffers:

- enkel voor ongevallen op Belgisch rechtsgebied;
- op de plaatsen waar de verzekering verplicht is.

3.3.1.3 Van vergoeding uitgesloten schade

Is uitgesloten, de schade (art. 54 Mini, zie ook hoofdstuk 3 - 2.1.6):

- door het deelnemen aan vergunde wedstrijden.
Opgelet: de specifieke BA-verzekering gesloten ter dekking van de organisatie van vergunde wedstrijden heeft wel een vergoedingsplicht tegenover de zwakke weggebruikers of onschuldige slachtoffers;
- te vergoeden overeenkomstig de BA inzake kernenergie,
- bij betrokkenheid van het verzekerde motorrijtuig nadat personen door diefstal, geweldpleging of heling de macht erover hebben verkregen.

3.3.2 Recht van verhaal van de verzekeraar

Bij vergoeding van zwakke weggebruikers of onschuldige slachtoffers heeft de verzekeraar geen recht van verhaal op de verzekeringnemer of de verzekerde, tenzij hij geheel of gedeeltelijk aansprakelijk is voor het ongeval (art. 55 Mini).

Met andere woorden: de verzekeraar heeft enkel een recht van verhaal bij foutaansprakelijkheid van de verzekeringnemer of verzekerde.

3.4 Bepalingen van toepassing op de bijkomende waarborgen

De bijkomende waarborgen zijn diegenen die door de wet van 21 november 1989 niet zijn opgelegd.

3.4.1 Tijdelijk vervangingsmotorrijtuig

3.4.1.1 Toepassingsgebied

Onder bepaalde voorwaarden strekt de dekking zich uit tot het gebruik van een aan een derde toebehorend motorrijtuig ander dan het omschreven motorrijtuig (art. 56 Mini).

Zodra deze voorwaarden vervuld zijn, wordt de waarborg van de verzekering BA-motorrijtuigen automatisch verleend, *zonder mededeling aan de verzekeraar*.

Het vervangingsmotorrijtuig is verzekerd maar er kunnen strafrechtelijke sancties worden getroffen wanneer het voertuig niet regelmatig is ingeschreven en als geen geldig verzekeringsbewijs kan worden voorgelegd.

Praktisch voorbeeld:

De Opel van Albert is voor herstelling in de garage van Bert.

De garage-uitbater Bert stelt een Ford ter beschikking, zonder platen en zonder

verzekering.

Albert gebruikt de nummerplaat van zijn Opel en plaatst die op de Ford.

Als hij een ongeval veroorzaakt, zal zijn eigen verzekeraar de schade aan de tegenpartij vergoeden voor zover de hierboven aangehaalde toepassingsvoorwaarden werden gerespecteerd.

Het vervangingsmotorrijtuig dat Bert ter beschikking heeft gesteld is dus verzekerd door de verzekeraar van Albert.

3.4.1.2 Voorwaarden m.b.t. het omschreven motorrijtuig

Deze dekking geldt wanneer het omschreven motorrijtuig definitief of tijdelijk onbruikbaar is, wegens onderhoud, aanpassingen, herstellingen, technische keuring of technisch totaal verlies.

3.4.1.3 Voorwaarden m.b.t. het vervangingsmotorrijtuig

Het vervangingsmotorrijtuig:

- komt in vervanging van het omschreven motorrijtuig;
- *moet aan een derde toebehoren, zijnde een andere persoon dan de verzekerden personen* (cf. 4.1.2);
- *moet tot hetzelfde gebruik bestemd zijn.*
Een wagen voor toerisme en zaken of gemengd gebruik (personenauto) mag bijgevolg niet vervangen worden door een voertuig voor vervoer van zaken (lichte vrachtwagen, vrachtwagen) of voor een bezoldigd personenvervoer (taxi, autocar, bus).
Een vrachtwagenchauffeur mag echter zijn motorvoertuig vervangen door een andere vrachtwagen.
Het vermogen heeft geen belang.
Voorbeeld. Omschreven rijtuig: Smart. Vervangingsvoertuig of toevallig gebruikt voertuig: Porsche
- *is geen motorrijtuig met vier of meer wielen wanneer het omschreven motorrijtuig een twee- of driewieler is.*
Omgekeerd mag wel: een vierwielig motorrijtuig kan bijvoorbeeld worden vervangen door een bromfiets of motorfiets.

3.4.1.4 Verzekerde personen

Enkel volgende personen worden verzekerd in hoedanigheid van bestuurder, houder of passagier van het vervangingsvoertuig of als burgerrechtelijk aansprakelijke van deze personen:

- *de eigenaar* van het omschreven motorrijtuig;
- *de verzekeringnemer.*
Als de verzekeringnemer een rechtspersoon is:
de gemachtigde bestuurder;
- *de personen die bij de voornoemde verzekerden inwonen*, inbegrepen zij die om studieredenen buiten het hoofdverblijf verblijven;
- desgevallend: iedere persoon van wie de naam in de overeenkomst vermeld is.

3.4.1.5 Inwerkingtreding en duur van de dekking

Deze dekking:

- treedt in werking op het ogenblik dat het omschreven motorrijtuig niet meer kan worden gebruikt;
- eindigt wanneer het vervangingsmotorrijtuig aan de eigenaar of aan een door deze aangewezen persoon wordt terugbezorgd;
- geldt nooit meer dan 30 dagen, vanaf de datum dat het omschreven motorrijtuig onbruikbaar is.

Het motorrijtuig moet worden terugbezorgd binnen een redelijke termijn na ontvangst van het bericht dat het omschreven motorrijtuig ter beschikking is.

3.4.1.6 Recht van verhaal van de verzekeraar

De bepalingen over het recht van verhaal van de verzekeraar en de vrijstelling (art. 48 tot 49 Mini) zijn ook van toepassing op deze bijkomende waarborg.

3.4.1.7 Dekkingsuitbreiding bij verhaal

In uitbreiding voorziet artikel 56 §4 dat de waarborg eveneens verworven wanneer de verzekeraar een verhaal uitoefent tegen de eigen verzekerde bij:

- overtreding van het 'tijdelijk vervangingsmotorrijtuig' met de reglementering op de technische keuring, zoals bepaald door artikel 47, § 1, 1° Mini;
- het gebruik van het 'overgedragen motorrijtuig' dat niet zou gedekt zijn doordat de aansprakelijke geen 'verzekerde' is zoals omschreven in artikel 10, § 1, 4e lid Mini.

3.4.2 Slepen van een motorrijtuig

Als het verzekerde motorrijtuig occasioneel een ander motorrijtuig met pech sleept wordt de aansprakelijkheid gedekt van de persoon die de ketting, de tros, het touw, de stang of enige andere benodigdheid voor het slepen heeft geleverd (art. 57 Mini).

De burgerrechtelijke aansprakelijkheid van die persoon is eveneens gedekt voor de schade aan het gesleepte motorrijtuig.

Anderzijds,

- indien het verzekerde motorrijtuig occasioneel een ander motorrijtuig, dat geen aanhangwagen is, met pech sleept: is de schade veroorzaakt door het trekkende motorrijtuig aan het gesleepte motorrijtuig gedekt;
- indien een ander motorrijtuig het verzekerde motorrijtuig occasioneel met pech sleept: is de schade veroorzaakt door het gesleepte motorrijtuig aan het trekkende motorrijtuig gedekt.

Doelstelling is de schade te dekken aan het motorrijtuig van een derde en dus niet aan het verzekerd motorrijtuig.

Gezien enkel het 'occasioneel' slepen wordt gedekt, wordt de schade bij het slepen in het kader van een professionele bezigheid, zoals die van een pechverlener, niet gedekt.

De bepalingen over het recht van verhaal van de verzekeraar en de vrijstelling (art. 48 tot 49) zijn ook van toepassing op deze bijkomende waarborg.

3.4.3 Reiniging en herstellen van de binnenbekleding

De waarborguitbreidingen van de minimale voorwaarden dekken de kosten voor de reiniging of herstelling van de binnenbekleding wanneer zij voortvloeien uit het kosteloze vervoer van door een verkeersongeval gewonde personen (art. 58 Mini).

In dit enige geval wordt de schade aan het verzekerd motorrijtuig gedekt.

Deze waarborguitbreiding wordt ook niet toegekend in het kader van een professionele bezigheid (= tegen betaling).

3.4.4 Borgstelling

Ter beveiliging van de rechten van de benadeelde kan de buitenlandse overheid, naar aanleiding van een ongeval in een van de landen gedekt door het verzekeringsbewijs, eisen dat een bedrag wordt gedeponneerd voor de opheffing van een beslag op het omschreven motorrijtuig of voor de invrijheidstelling onder borg van de verzekerde.

Om het beslag op het rijtuig op te heffen of de vrijheid van de verzekerde te verkrijgen, zal de verzekeraar zich borg stellen of de geëiste borgsom betalen tot ten hoogste 62.000 euro voor alle verzekerden samen (art. 59 Mini).

De verzekerde moet nadien alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de verzekeraar de voorgeschieden som kan terugkrijgen.

Hoofdstuk 4

Het sluiten van een verzekering BA Motorrijtuigen

Naast de correcte mededeling van het risico (met of zonder verzekeringsvoorstel), moeten bij het sluiten van een verzekering BA Motorrijtuigen een aantal formaliteiten worden vervuld, zoals:

- de informatiefiche invullen na analyse van de wensen en behoeften van de klant, waarvan een exemplaar voor de verzekeringnemer is bestemd (zie MiFID-gedragsregels);
- zo nodig:
 - het bestaand contract opzeggen;
 - het voertuig inschrijven;
 - het verzekeringsbewijs afleveren zodra dekking wordt verleend.

Deze formaliteiten worden in de praktijk vervuld door de verzekeringstussenpersoon of de verzekeraar en worden dus niet bepaald in de minimumvoorwaarden.

Hoofdstuk 5

Schaderegeling

5.1 *De aangifte van het schadegeval: Europees aanrijdingsformulier*

Het schadegeval moet door de verzekerden ten laatste binnen 8 dagen nadat het is voorgevallen worden aangegeven aan de verzekeraar of de door hem aangewezen persoon.

Voor de aangifte van het schadegeval bestaat er een standaardformulier, het 'Europees Aanrijdingsformulier'.

Het gebruik ervan is niet verplicht, maar zeker aan te raden gezien zijn voordelen: rechtszekerheid en eenvoud.

Het ondertekenen van het Europees Aanrijdingsformulier is enkel een bevestiging van de feiten en in geen geval een schuldkenning. Dit is ook zo voor de vraag over de aansprakelijkheid op de achterzijde van het formulier.

Bij onenigheid met de verklaringen van de andere partij of met de situatieschets, plaatst men zijn handtekening beter niet. In dit geval zijn er twee afzonderlijke, eenzijdige verklaringen.

Bij betwisting heeft de gemeenschappelijke tekening op het aangifteformulier ook voorrang op de teksten ...

De schadeaangifte kan ook worden gedaan met internetapplicaties, op een smartphone of een tablet.

5.2 *Wettelijke termijnen voor de betaling van de schadevergoeding*

De wetgeving verplicht de verzekeraars van motorvoertuigen binnen zeer strikte termijnen te reageren op elke vraag om schadevergoeding.

De verzekeraar moet reageren binnen 3 maanden vanaf de vordering tot schadevergoeding van het slachtoffer.

Er zijn sancties voorzien tegenover de verzekeraars die de wettelijke termijnen niet eerbiedigen:

De verplichting geldt voor alle types van schade.

De wijze waarop de verzekeraar moet reageren binnen 3 maanden na het verzoek tot schadevergoeding is afhankelijk van de mogelijke betwistingen en van de vaststelling van de schade:

- Schadegeval zonder betwisting over de aansprakelijkheid en de schade. Binnen 3 maanden moet de verzekeraar een voorstel van schadevergoeding of van voorschot overmaken, naargelang de schade werd becijferd of niet.
 - Schade is becijferd: voorstel tot schadevergoeding.

- Schade is niet volledig gecijferd maar wel gecijferbaar: voorstel van voorschot overmaken.

De verzekeraar is gehouden te betalen binnen de maand van de aanvaarding van het voorstel door het slachtoffer.

Sanctie voor de verzekeraar die de termijnen niet eerbiedigt: wettelijke interestvoet.

- Schadegeval waarvan de BA of de schade wordt betwist of niet vaststaat. Binnen 3 maanden moet de verzekeraar een gemotiveerd antwoord geven aan het slachtoffer op de in de schadevordering ingeroepen elementen. Als de verzekeraar deze termijn niet respecteert, is hij van rechtswege ('automatisch' dus) gehouden tot de betaling van een bijkomende forfaitaire vergoeding van 250 euro per dag vanaf de herinnering door de benadeelde (of het BGWF). De betaling van deze bijkomende vergoeding houdt op zodra de benadeelde een gemotiveerd antwoord krijgt van de verzekeraar.

5.3 *De btw en de BIV bij materiële schade in gemeen recht*

5.3.1 Btw

De benadeelde heeft recht op de vergoeding van de niet-terugvorderbare btw.

Hiertoe moet geen factuur worden voorgelegd.

De niet-aftrekbare btw is in elk geval verschuldigd, zelfs als het voertuig niet hersteld of vervangen wordt.

Dit heeft tot gevolg dat een:

- Niet btw-plichtige (een particulier) recht heeft op het volledige bedrag van de btw.
- Btw-plichtige recht heeft op de niet-aftrekbare btw.

De verzekeraar BA Motorrijtuigen zal zich voordien over het btw-statuuat van de schadelijder moeten informeren aan de hand van een zogenaamd btw-formulier dat door de schadelijder moet worden ingevuld.

De verplichting om de niet-terugvorderbare btw te betalen geldt niet in casco. Zelfde regel voor de BIV.

5.3.2 BIV (belasting op de inverkeerstelling)

De BIV moet ook worden uitbetaald aan de benadeelde bij totaal verlies gezien hij over dit bedrag moet beschikken om een gelijkaardig voertuig aan te schaffen.

De BIV is een indirecte en eenmalige belasting verschuldigd bij de inschrijving van het voertuig in België, op alle personenwagens, auto's voor dubbel gebruik, minibussen en motorfietsen.

5.4 Belangrijkste conventies over de schaderegeling

5.4.1 De RDR-conventie

5.4.1.1 Doelstelling

De verzekeraars hebben er, zoals de verzekerde, alle belang bij dat de schade snel wordt geregeld.

Uit deze zorg ontstond de 'snelle schaderegeling' of 'directe regeling' beter bekend als de *RDR-conventie* (Règlement Direct – Directe Regeling).

5.4.1.2 Principes en werkwijze

De RDR-conventie en de 'Expertiseovereenkomst' maken één geheel uit.

De twee conventies:

- *steunen op dezelfde principes.
De stoffelijke schade aan een voertuig wordt vergoed of geschat door de verzekeraar van het slachtoffer zelf (= de 'directe' verzekeraar).*
- *wijken zo af van het gemeen recht.
Volgens het gemeen recht is het de verzekeraar BA Auto van de aansprakelijke die de stoffelijke schade aan het voertuig van de schadelijder vergoedt en de expertise uitvoert.
In beide conventies is het omgekeerd.*

Het initiatief van de schaderegeling en van de expertise ligt dus bij de eigen of directe verzekeraar in plaats van de BA-verzekeraar van de aansprakelijke.

Op die manier zal de schadelijder:

- minder lang moeten wachten op zijn schadevergoeding;
- met zijn eigen BA-verzekeraar het schadegeval kunnen afhandelen.

5.4.1.3 Toepassingsvoorwaarden

Voor de toepassing van de RDR moet het ongeval:

- *in België gebeurd zijn;*
- *met contact;*
- *tussen geïdentificeerde motorvoertuigen;*
 - *in België ingeschreven of niet ingeschreven;*
 - *met standplaats in België;*
 - *onderworpen aan de verzekeringsverplichting*
(of niet onderworpen maar verzekerd bij een toegetreden verzekeraar. Dit is niet het geval van De Lijn, Belgacom, MIVB/STIB);
 - *verzekerd in BA bij een toegetreden verzekeraar;*

- niet verzekerd in BA, als de aansprakelijkheid vaststaat (geval ten laste van het BGWF);
- *vastgelegd zijn op grond van overeenstemmende en onbetwistbare gegevens (de aansprakelijkheid mag niet kunnen worden betwist);*
- *beantwoorden aan de omstandigheden van het 'barema van de aansprakelijkheid'* (tenzij in onderling akkoord tussen de verzekeraars voor zover de aansprakelijkheid niet kan worden betwist en de overige voorwaarden zijn vervuld).
Dit barema is een lijst met 5 categorieën van welomschreven verkeersongevalssituaties waaruit men de aansprakelijkheid afleidt. De aansprakelijkheden die in het barema worden weerhouden, stemmen grotendeels overeen met de bepalingen van het verkeersreglement.
- *niet meer bedragen dan 25.000 EUR, exclusief btw wat de materiële schade betreft.*
Naast de materiële schade worden ook vergoedingen voorzien voor de (niet-recupereerbare) btw, de sleepkosten en de gebruiksderving.

Als alle bovengenoemde voorwaarden:

- *vervuld zijn: is de RDR-conventie van toepassing.*
Het slachtoffer wordt vergoed door zijn eigen BA-verzekeraar, de directe verzekeraar, voor rekening van de BA-verzekeraar van de aansprakelijke partij (en gaat over tot de raming van de schade aan het voertuig van zijn verzekerde op basis van de expertiseovereenkomst).
De directe verzekeraar laat zich vervolgens terugbetalen via de RDR-compensatiekas via een volgens op dat ogenblik geldend gemiddelde.
- *niet vervuld zijn: worden de regels van het gemeen recht toegepast.*
Het slachtoffer wordt dan vergoed door de verzekeraar BA Motorrijtuigen van degene die aansprakelijk is voor het ongeval.

5.4.1.4 Niet bindend voor de verzekerden (benadeelden)

De conventie bindt de aangesloten verzekeraars, niet de verzekerden. Een schadelijder die zich om welke reden dan ook benadeeld voelt door het systeem kan altijd de toepassing van de RDR-conventie betwisten.

Een toepassingscommissie waakt over de goede gang van zaken.

5.4.2 De expertiseovereenkomst

5.4.2.1 Principes en werkwijze

Op grond van de expertiseovereenkomst stelt de directe verzekeraar de schade aan het voertuig vast, in tegenstelling met het gemeen recht.

De expertise wordt uitgevoerd door een 'erkende' expert aangesteld op initiatief van de directe verzekeraar, tenzij het voertuig in 'materiële schade'

(casco/eigen schade/omnium) is verzekerd.

In dit geval doet de verzekeraar van de materiële schade de vaststelling van de voertuigschade.

5.4.2.3 Toepassingsvoorwaarden

De aansprakelijkheid van de tegenpartij moet vaststaan of worden vermoed om de expertiseovereenkomst te mogen toepassen.

Dit wordt vastgesteld door toepassing van het 'barema van de aansprakelijkheid' van de RDR-overeenkomst.

De voorwaarden betreffende het ongeval en het voertuig zijn gelijkaardig aan deze van de RDR-overeenkomst.²

Onder het drempelbedrag van 250 euro is een expertise niet verplicht. In dit geval kan de schade gestaafd worden door een gecijferd bestek of door een factuur.

Wanneer het door de aangestelde expert ontvangen bedrag hoger ligt dan 8.500 EUR exclusief btw, dan heeft de verzekeraar van de aansprakelijke de mogelijkheid om ter controle een tegenexpert aan te stellen.

De verzekeraar van de aansprakelijke persoon moet dus worden geïnformeerd en hij moet zijn eigen expert kunnen aanstellen.

Meestal hebben de verzekeraars echter alle vertrouwen in de experts die door de rechtstreekse verzekeraars worden aangesteld en wordt er geen tegenexpert aangeduid. Maar dit vertrouwen is niet onbegrensd: vertrouwen is goed maar controle is beter!

De expert bepaalt:

- de kosten van de herstelling;
- bij totaal verlies: de waarde van het voertuig vóór het ongeval en de wrakwaarde, na onderhandelingen met opkopers.

² Het ongeval moet:

- in België gebeurd zijn;
- met aanrijding;
- tussen geïdentificeerde motorvoertuigen;
 - in België ingeschreven of niet ingeschreven;
 - met standplaats in België;
 - onderworpen aan de verzekeringsverplichting;
 - verzekerd in BA bij een toegetreden verzekeraar;
 - niet verzekerd in BA, indien de aansprakelijkheid vaststaat (geval ten laste).

5.4.3 De conventie ‘Aanrijding door voertuigen’

De overeenkomst ‘Aanrijding door Voertuigen’ heeft als doelstelling het beheer van de schadegevallen met schade aan een gebouw, veroorzaakt door een voertuig, te bespoedigen.³

De overeenkomst werd gesloten tussen de meeste verzekeraars:

- Brand (eenvoudige risico's).
De verzekering Brand dekt doorgaans de aanrijding van het gebouw (en soms van de inhoud) door een motorvoertuig.
- BA Motorrijtuigen (+ BGWF).
De verzekering dekt de aansprakelijkheid van de derde bestuurder voor de aan het gebouw veroorzaakte schade.

5.4.4 De conventie BA Auto/BA Uitbating

Het doel van de overeenkomst BA Auto/BA Uitbating is de geschillen te regelen over de dekking van een schadegeval tussen een verzekeraar BA Auto en een verzekeraar BA Uitbating, toegetreden tot de conventie.

De conventie vermijdt dat het slachtoffer in een dergelijk geval tussen twee stoelen zou vallen.

³ Op grond van de conventie wordt de schade aan het gebouw door de brandverzekeraar:

- vastgesteld (zonder tegenexpertise van de verzekeraar BA Motorrijtuigen van de aansprakelijke);
- volledig vergoed, in nieuwwaarde.

De brandverzekeraar beschikt hiertoe over een mandaat van de verzekeraar BA Motorrijtuigen tot een bepaald bedrag (3.718,40 euro aan ABEX 375, exclusief btw).

De verzekeraar BA Motorrijtuigen betaalt nadien de totale uitgaven van de brandverzekeraar terug onder aftrek van de slijtage, forfaitair bepaald op 12 %.

Deel 2

VERZEKERING VAN DE 'BESTUURDER'

Eindtermen

2.2 De voorwaarden en bepalingen van de verzekering bestuurder	
31.	Het nut bepalen van een persoonlijke ongevallenverzekering voor de bestuurder en de passagiers van een motorrijtuig.
32.	Zich herinneren dat met uitzondering van de medische kosten de prestaties van een persoonlijke ongevallenverzekering van de bestuurder kunnen strekken tot vergoeding van schade (volgens de regels van het gemeen recht) of tot uitkering van een vast bedrag (forfaitair).
33.	De mogelijke waarborgen herkennen van ongevallenverzekering van de bestuurder (overlijden, tijdelijke en bestendige ongeschiktheid, medische kosten).

Hoofdstuk 1

Voorwerp en belang van de aanvullende verzekering 'bestuurder'

Deze verzekering lichamelijke ongevallen wordt doorgaans in optie aangeboden samen met de verzekering BA Motorrijtuigen.

1.1 Voorwerp van de verzekering van de bestuurder

Deze lichamelijke ongevallenverzekering dekt de lichamelijke letsels en/of het overlijden van de bestuurder van een auto onderworpen aan de verplichte BA-verzekering bij een verkeersongeval.

De verzekering kan prestaties waarborgen:

- bij overlijden;
- bij bestendige ongeschiktheid (invaliditeit);
- bij tijdelijke ongeschiktheid (soms); en
- voor de medische kosten.

1.2 Nut van de verzekering 'bestuurder'

Bij een verkeersongeval wordt de aansprakelijke bestuurder in principe uitgesloten van iedere vergoeding van zijn eigen verplichte verzekering BA-motorrijtuigen.

Daarom heeft de bestuurder van een voertuig onderworpen aan de verplichte verzekering het grootste belang bij het sluiten van een persoonlijke (lichamelijke) ongevallenverzekering.

De passagiers en de bestuurders van motorrijtuigen niet onderworpen aan de verplichte verzekering (= waarvan de motorkracht 25 km/uur niet overschrijdt) worden automatisch vergoed voor hun lichamelijke en kledij schade in hun hoedanigheid van zwakke weggebruikers.

Zij hebben dus minder belang om een persoonlijke ongevallenverzekering te sluiten.

Hoofdstuk 2

Verzekeringsformules

2.1 *Formules tot uitkering van een vast bedrag of tot vergoeding van schade*

Doorgaans hebben de bestuurders van auto's de keuze tussen een verzekering 'bestuurder' tot:

- *uitkering van een beperkt vast bedrag (forfaitair).*
Een vast bedrag wordt betaald bij overlijden en/of bestendige ongeschiktheid.
De dekking van de medische kosten strekt tot vergoeding van schade (zij worden terugbetaald tot een bepaald bedrag).
- *vergoeding van schade (van gemeen recht).*
De schade wordt vergoed zoals in gemeen recht (regels van de burgerlijke aansprakelijkheid), tot een maximumbedrag en na uitbetaling van betalende derden zoals de mutualiteit of de verzekeraar arbeidsongevallen.

De huidige tendens is steeds meer de verzekeringen van gemeen recht aan te bieden omdat de dekking veel uitgebreider is dan die van een verzekering tot uitkering van een vast bedrag.

2.2 *Verschillende formules betreffende de verzekerde bestuurders*

Standaard dekken de verzekeraars om het even welke toegelaten bestuurder van het omschreven motorvoertuig.

Sommige verzekeraars bieden de mogelijkheid om volgende personen te dekken:

- de aangeduide bestuurder in om het even welke auto;
- de verzekeringnemer en de leden van het gezin in om het even welke auto (familiale formule);

De dekking wordt enkel verleend in een voertuig bestemd voor toerisme en zaken en gemengd gebruik.

DEEL 3

VERZEKERING VOERTUIGCASCO

Eindtermen

2.3 De voorwaarden en de bepalingen van de verzekering voertuigcasco	
34.	Het voorwerp bepalen van de 'omniumverzekering' (voertuigcasco).
35.	De mogelijke verzekerde waarborgen van een 'gedeeltelijke' en 'volledige' omniumverzekering (casco) herkennen (brand, diefstal, natuurkrachten, aanrijding met dieren, glasbreuk, materiële schade door ongeval of vandalisme) en hun nevenrisico's.
36.	Het verschil in vergoedingswijze bepalen tussen een verzekering enerzijds in 'werkelijke waarde' en anderzijds in 'overeengekomen', 'aangenomen' of 'conventionele' waarde.
37.	Technisch en economisch totaal verlies van elkaar onderscheiden.
38.	Zich herinneren dat de omnium- (voertuigcasco-)verzekeraars vrij zijn om een vrijstelling/franchise te voorzien

Hoofdstuk 1

Voorwerp en waarborgen van de cascoverzekering (omnium)

1.1 Voorwerp

De cascoverzekering dekt de materiële schade aan het 'omschreven voertuig' door een aantal genoemde gevaren (cf. waarborgen).

Als zaakverzekering slaat de dekking op het materiële gedeelte van het voertuig (in het Frans: le 'corps du véhicule').

In gebruikelijke termen spreekt men meestal van een omniumverzekering, maar een aantal verzekeraars gebruikt ook de term 'cascoverzekering' (gedeeltelijke en globale cascoverzekering). Omnium betekent 'alles', maar de omniumverzekeringen verzekeren niet alle gevaren ook niet in een volledige formule.

Slechts enkele verzekeraars bieden verzekeringen 'alle-risico's' aan, maar ook in dit geval worden niet alle schadeoorzaken gedekt. Er moet rekening worden gehouden met de talrijke uitsluitingen.

Als zaak(schade)verzekering is de cascoverzekering een verzekering tot vergoeding van schade.

1.2 Waarborgen

De gedekte gevaren worden in het contract opgesomd en hangen vooral af van de gekozen formule.

Doorgaans bieden de verzekeraars twee soorten formules aan:

- *'gedeeltelijke' formule (gedeeltelijke of kleine omnium).*
(ook soms mini- of gedeeltelijke omnium of minicasco genoemd).
De gedeeltelijke formule dekt in de regel volgende gevaren (Gemakkelijk te onthouden als 'BraDiNaGlas').
 - *brand (en aanverwante gevaren)*, zoals ontploffing, blikseminslag en, vaak, de kortsluiting;
 - *diefstal* (tenzij soms voor bepaalde voertuigen);
 - *glasbreuk*;
 - *natuurkrachten*;
 - *aanrijding met dieren*.
- *'volledige' formule (volledige of grote omnium).*
(ook 'omnium', maxi-, globale omnium of full casco genoemd).
Een volledige formule waarborgt:
 - *dezelfde risico's als de gedeeltelijke (cf. BraDiNaGlas);*
 - *de materiële schade aan het verzekerd voertuig door ongeval en vandalisme.*
In vaktermen vaak 'eigen schade' genoemd.

Een 'globale' formule dekt de meerderheid van de risico's waaraan het verzekerd motorrijtuig is blootgesteld, maar niet alle risico's.

GEDEELTELIJKE FORMULE (kleine omnium)	VOLLEDIGE/GLOBALE FORMULE (grote omnium)
Brand	idem
Diefstal	+
Glasbreuk	eigen (=stoffelijke) schade door
Natuurkrachten	• ongeval;
Aanrijding met dieren	• vandalisme.

De draagwijdte van de dekking kan verschillen naargelang de verzekeraar.

1.2.1 Brand

Deze waarborg dekt het verzekerd voertuig tegen de stoffelijke schade (vernietiging of beschadigingen) veroorzaakt door:

- brand (soms ook door 'vuur');
- bliksem;
- ontploffing;
- vaak: kortsluiting (zonder vlammen).
Een kortsluiting kan schade veroorzaken aan elektrische apparaten, bedrading en andere toebehoren, zoals de elektrische bediening van schuifdak, ruiten, airco, verwarmingsinstallatie ...
- blussen.

1.2.2 Diefstal

De waarborg diefstal dekt doorgaans de:

- verdwijning van het voertuig en delen ervan ten gevolge van een diefstal;
- beschadiging als gevolg van diefstal of poging tot diefstal;
- kosten van de vervanging van de gestolen sleutels en/of vervanging van de sloten zelf.

De soorten gedekte diefstallen worden doorgaans in het contract omschreven, zoals diefstal met inbraak of met geweld gepleegd.

De verdwijning van het voertuig ten gevolge van diefstal wordt gelijkgesteld aan een 'economisch totaal verlies' (cf. § 1.4.4).

De verzekeraar keert enkel zijn vergoeding uit als het voertuig niet teruggevonden wordt en/of beschikbaar is binnen een bepaalde termijn. Deze termijn is meestal 30 dagen (soms minder) na de aangifte van het schadegeval en/of na een klacht bij de bevoegde overheid.

Om van de waarborg te genieten, moet de verzekerde de contractueel opgelegde:

- voorzorgsmaatregelen hebben genomen;
- verklaringen afleggen bij de bevoegde overheid (doorgaans binnen 24 uren).

1.2.3 Glasbreuk

De dekking geldt bij 'breuk', dit is het breken, het barsten (ook in de vorm van een ster) of springen van glas.

De oorzaak van de breuk wordt doorgaans niet in aanmerking genomen.

Een glasbreuk door een accidentele gebeurtenis, zoals de impact van een steentje in de voorruit of een verkeersongeval, is ook gedekt door de volledige omnium.

In de regel dekt de waarborg 'glasbreuk' de vervanging of de herstelling van volgende glazen:

- voorruit;
- zijruit;
- achterrauit;
- vaak: glazen dak.

De spiegels en het glas van de koplampen zijn doorgaans niet gedekt.

1.2.4 Natuurkrachten en botsing met dieren

1.2.4.1 Natuurkrachten

De waarborg 'natuurkrachten' dekt de schade aan het voertuig door natuurkrachten die in het contract limitatief zijn opgesomd, zoals doorgaans:

- hagel;
- storm;
- overstromingen (en gelijkgesteld)
- aardbevingen;
- lawines of vallen van steen- of sneeuwmassa's;
- vulkaanuitbarstingen.

1.2.4.2 Aanraking (botsing) met (loslopende) dieren

De verzekeraars dekken de aanraking (botsing) met dieren, maar soms enkel met 'loslopende' dieren of soms enkel met 'huisdieren'.

1.2.5 Eigen schade

Onder 'eigen schade' wordt verstaan de stoffelijke schade (vernietiging of beschadiging) van het verzekerd voertuig te wijten aan:

- **een ongeval**, niet al gedekt door een gedeeltelijke omnium, zoals een aanrijding met een ander voertuig of met een voorwerp (tak, steentje, paal, muur ...) of het omkantelen van het rijtuig.
Een ongeval is per definitie een plotselinge gebeurtenis, die zich voordoet in een korte tijdsperiode.
De slijtage of de corrosie van het voertuig is dus niet gedekt.
De plotselinge gebeurtenis moet ook extern zijn aan het voertuig. Het louter technisch defect is dus niet gedekt.

Het ongeval is gedekt, ongeacht of het te wijten is aan:

- een derde, ook niet geïdentificeerd;
- de verzekerde zelf, tenzij bij opzettelijk schadegeval of bij grove schuld zoals in het contract omschreven (in het bijzonder: dronkenschap en alcoholintoxicatie);
- toeval of overmacht, zoals het vallen van een tak te wijten aan een windstoot (zonder storm, gezien storm al gedekt is door de gedeeltelijke omnium).

Sommige ongevallen zijn ook verzekerd door de gedeeltelijke formule, zoals de botsing met dieren, de glasbreuk door een impact ...

- **vandalisme** (en kwaad opzet) van derden.

Hoofdstuk 2

Te verzekeren waarde en vergoedingssystemen

2.1 Te verzekeren waarde

2.1.1 Belang van de correcte waardebepaling

De te verzekeren waarde is:

- *in de regel: de cataloguswaarde, zonder taken;*
- *soms: de factuurwaarde, zonder taken.*

Dit is de gefactureerde prijs, na aftrek van de mogelijke kortingen voor een nieuw voertuig (= lager dan cataloguswaarde).

Bij totaal verlies wordt dan ook niet meer uitgekeerd dan de factuurwaarde, wat een risico inhoudt voor de verzekerde ...

Als de verzekeringnemer een lagere waarde verzekert dan de te verzekeren waarde dan kan de verzekeraar de evenredigheidsregel toepassen.

Voorbeeld: als de factuurwaarde werd verzekerd terwijl de cataloguswaarde de te verzekeren waardes is.

Het is dus van belang om de te verzekeren waarde te kennen en die correct te bepalen.

2.1.2 Cataloguswaarde, zonder taken

De te verzekerde waarde is doorgaans de cataloguswaarde, taken niet inbegrepen (btw, BIV) van:

- *het verzekerd voertuig;*
- *de originele opties en toebehoren* die samen met het voertuig geleverd worden bij de aanschaf en niet in de cataloguswaarde zijn inbegrepen (of, bij gebrek, het bedrag van de aankoopfactuur), zelfs als zij gratis worden geleverd.

De niet-originele toebehoren en opties die pas later, na het aanschaffen van het voertuig worden aangebracht, zijn meestal automatisch en kosteloos meeverzekerd tot een bepaald bedrag.

Dit bedrag wordt bepaald op basis van een percentage van de te verzekeren waarde en/of een bepaald bedrag (bijvoorbeeld tot 620 EUR en/of tot 10 % van de cataloguswaarde).

De cataloguswaarde is de officiële aankoopprijs van het voertuig, vastgesteld door de constructeur of door zijn mandataris in België, voor de verkoop in nieuwe staat, dus zonder rekening te houden met de eventuele toegestane kortingen, speciale reeksen, tijdelijke packages enz.

Doorgaans dient de cataloguswaarde ook als referentiewaarde voor:

- de berekening van de premie;
- *de bepaling van de maximale vergoeding bij totaal verlies als het voertuig verzekerd is in aangenomen waarde.*

De btw wordt niet in aanmerking genomen voor de berekening van de te verzekeren waarde, maar de niet-terugvorderbare btw wordt wel doorgaans vergoed.

Sommige verzekeraars voorzien een premiekorting voor de btw-plichtige.

Naargelang de verzekeraar, wordt de BIV (belasting op de inverkeerstelling) verzekerd of niet verzekerd, automatisch of in optie.

2.2 Vergoedingssystemen

2.2.1 De gangbare systemen

De meeste verzekeraars bieden doorgaans twee vergoedingssystemen aan bij een totaal verlies

Vergoeding in:

1. **werkelijke waarde** (ook genoemd: 'niet-conventionele waarde' of 'niet-aangenomen waarde').
2. **overeengekomen waarde** (ook genoemd: 'conventionele' of 'aangenomen waarde').

Sommige verzekeraars bieden enkel verzekeringen in 'overeengekomen waarde' aan.

De werkelijke waarde of overeengekomen waarde bepaalt het maximumbedrag dat wordt uitgekeerd bij totaal verlies van het verzekerd voertuig.

Het verschil in vergoeding tussen beide systemen kan relatief groot zijn, zoals wij hieronder uitleggen.

Het belang van de vergoedingssystemen speelt niet in geval van gedeeltelijke schade, dus zonder totaal verlies.

2.2.2 Vergoeding in werkelijke waarde

De werkelijke waarde is de waarde die het voertuig heeft onmiddellijk vóór het schadegeval, zoals bepaald bij expertise, volgens de regels van het gemeen recht (= van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid).

De expert houdt rekening met een reeks elementen zoals:

- de ouderdom van het voertuig;
- het aantal afgelegde kilometers;
- de referentiewaarde op de markt bepaald door gespecialiseerde instellingen, zoals EUROTAX.

2.2.3 Vergoeding in overeengekomen waarde

Dit is de maximumwaarde die wordt vergoed bij schadegeval, zoals vooraf bepaald door de verzekeraar in de verzekeringsovereenkomst.

De overeengekomen waarde komt doorgaans overeen met de cataloguswaarde van het voertuig verminderd met een op voorhand vastgestelde afschrijving, volgens de ouderdom van het voertuig:

- *er wordt doorgaans geen afschrijving toegepast gedurende de eerste maanden na de eerste inverterstelling*, bijvoorbeeld gedurende de eerste 6, 12, 18, 24, 36, 48 maanden!
Dit betekent dat bij totaal verlies de verzekerde persoon recht heeft op 100 % van de cataloguswaarde gedurende de contractueel bepaalde periode (of 100 % van de factuurwaarde, als de factuurwaarde moet worden verzekerd in plaats van de cataloguswaarde).
- *nadien wordt een afschrijvingspercentage toegepast* op de cataloguswaarde gedurende een aantal maanden (bijvoorbeeld 48 maanden).
Naargelang de verzekeraar varieert het toegepaste percentage van 0,75 tot 1,25 % per begonnen maand.
Doorgaans wordt er een afschrijving van 1 % toegepast.
Na de periode met dekking aan 100 %, wordt de afschrijving soms berekend met retroactieve kracht, bijvoorbeeld te beginnen van de eerste of de zesde maand.
- *na een aantal maanden wordt de werkelijke waarde verzekerd*.
Doorgaans wordt de werkelijke waarde toegepast 48 maanden of 60 maanden na de eerste ingebruikname.

OPGELET.

De verzekeraars vergoeden doorgaans in werkelijke waarde als de werkelijke waarde hoger is dan de overeengekomen waarde.

De voordeligste waarde voor de verzekerde wordt zo vergoed.

Sommige verzekeraars bieden de mogelijkheid om de cataloguswaarde te herwaarderen (= 'geherwaardeerde overeengekomen waarde').

De cataloguswaarde wordt dan forfaitair vermeerderd met een bepaald percentage.

Voorbeelden: 3 % per kalenderjaar, 0,4 % per begonnen maand ...

Dit is wettelijk toegelaten zolang de verzekeraar niet meer betaalt dan de nieuwvervangingswaarde.

Hoofdstuk 3

Vergoeding bij schadegeval

3.1 De vrijstelling (franchise)

De verzekeraars zijn vrij om een vrijstelling te voorzien en te bepalen voor welke waarborgen de vrijstelling wordt toegepast.

Als een vrijstelling wordt voorzien, kan zij variëren naargelang de verzekeraar en, soms, de gekozen formules.

De vrijstelling wordt:

- doorgaans enkel toegepast bij (eigen) materiële schade door ongeval en vandalisme.
Soms wordt de vrijstelling voorwaardelijk toegepast, bijvoorbeeld als de herstelling niet wordt uitgevoerd bij een door de verzekeraar erkende garage;
- soms toegepast bij diefstal of glasbraak.
Bijvoorbeeld bij vervanging van een ruit die herstelbaar is: een vrijstelling van 20 % op het bedrag van de factuur;
- in de regel niet toegepast op de waarborgen brand, natuurkrachten en aanraking met dieren.

De verzekeraars bepalen ook vrij welke soort vrijstelling zij toepassen.

Voorbeelden:

- vergoedingsvrijstelling.
Zij wordt afgetrokken van het bedrag van de normale vergoeding;
- drempelvrijstelling of Engelse vrijstelling.
Zij wordt niet toegepast boven een bepaald schadebedrag;

3.2 Vergoeding bij gedeeltelijke schade en totaal verlies

Om de vergoeding te berekenen, maakt de omniumverzekering een onderscheid tussen 'gedeeltelijke schade' en 'totaal verlies'.

In geval van totaal verlies wordt verder een onderscheid gemaakt tussen technisch en economisch totaal verlies.

3.2.1 Gedeeltelijke schade

Men spreekt van 'gedeeltelijke schade' wanneer het voertuig herstelbaar is en het bedrag van de herstelling, met inbegrip van de niet-terugvorderbare btw, lager is dan of gelijk is aan de verzekerde waarde op het ogenblik van het schadegeval.

Bij gedeeltelijke schade vergoedt de verzekeraar:

- het bedrag van de geraamde herstellkosten (in de regel vastgesteld en overeengekomen bij expertise);

- de niet-terugvorderbare btw (soms enkel mits voorlegging van een factuur voor de herstelling).

Bij onderverzekering mag de verzekeraar de evenredigheidsregel toepassen op dit bedrag.

De vrijstelling wordt nadien afgetrokken.

3.2.2 Totaal verlies

Het totaal verlies kan technisch of economisch zijn:

- **'technisch':**
als het voertuig niet meer in het verkeer mag worden gebracht omdat dit niet meer:
 - in een voldoende goede staat kan worden hersteld;
 - mag worden hersteld om veiligheidsredenen;
- **'economisch':**
als het bedrag van de herstelling hoger is dan de verzekerde waarde vóór het schadegeval, te verminderen met de wrakwaarde.
Met andere woorden: als om financiële redenen de herstelling niet verantwoord is.
Let op. Iedere verzekeraar kan een eigen definitie geven van een economisch totaal verlies.

Het totaal verlies kan ook worden weerhouden in andere gevallen bepaald in de overeenkomst.

Voorbeelden:

- bij diefstal, wanneer het gestolen voertuig niet werd teruggevonden (en/of beschikbaar is) binnen de termijn bepaald in het contract (bijvoorbeeld 15 of 30 dagen);
- als het bedrag van de herstelling, zonder btw, hoger is dan 2/3 of 70 % van de verzekerde waarde.
De verzekerde is op die manier niet verplicht om zijn wagen te herstellen wanneer die zeer zwaar beschadigd is.

Deel 4

VERZEKERING HULPVERLENING

Eindtermen

2.4 De voorwaarden en bepalingen van de verzekering hulpverlening	
39.	In een bijstandsverzekering de territoriale uitgestrektheid herkennen van de hulpverlening aan personen (doorgaans meeste landen-wereldwijd) en aan voertuigen (doorgaans geografisch Europa).
40.	Zich herinneren dat de verzekerde van een bijstandsverzekering een beroep kan doen op de hulpverlening voor niet-verzekerde prestaties, maar de kosten ervan moet terugbetalen.
41.	Zich herinneren dat de dekking van een bijstandsverzekering standaard verzekerd is gedurende de eerste 3 maanden van een verblijf in het buitenland en dat voor langere verblijven in de regel een uitbreiding kan worden voorzien.
42.	De meest gebruikelijke prestaties van een reisbijstandsverzekering herkennen voor de hulpverlening aan de verzekerde personen en de draagwijdte ervan bepalen: medische kosten bij ziekte of ongeval, repatriëring van de verzekerden bij zware ziekte of lichamelijk ongeval, bijstand bij overlijden (vervoer stoffelijk overschot, post-mortembehandeling, lijkst), verlenging van het verblijf op medisch advies, verplaatsingskosten voor bezoek familielid bij hospitalisatie van een kind, vervroegde terugkeer (bij overlijden of zware hospitalisatie familielid en bij zware schade aan de woning), terbeschikkingstelling van vervangingschauffeur, verzenden bagages en reisdocumenten bij verlies of diefstal, verzenden van geneesmiddelen en dringende boodschappen, voorschieten van geld).
43.	Herkennen welke voertuigen in een bijstandsverzekering doorgaans worden verzekerd (voertuigen voor toerisme en zaken en gemengd gebruik, kampeerauto's, motorfietsen, aanhangwagens met inbegrip caravan) en zich herinneren dat voertuigen boven een aantal jaren en boven een bepaald gewicht kunnen worden uitgesloten.
44.	De meest gebruikelijke prestaties van de hulpverlening aan de verzekerde voertuigen herkennen en de draagwijdte ervan bepalen: pechverhelping en sleepdienst, verblijf van de verzekerden in afwachting van de herstelling, repatriëring van het voertuig en inzittenden, bewaring van het voertuig, verzending van onderdelen, voorschieten van erelonen juridische bijstand in het buitenland.
45.	Zich herinneren dat er bij immobilisatie van het verzekerd voertuig in België niet noodzakelijk een vervangwagen ter beschikking wordt gesteld in het kader van de hulpverlening aan het voertuig.
46.	Zich herinneren dat, tenzij bij overmacht, voor elke hulpverlening de verzekeraar hulpverlening voorafgaandelijk moet worden verwittigd en dat bij inbreuk de verzekeraar de prestatie kan verminderen in verhouding van het opgelopen nadeel.

Hoofdstuk 1

Algemene aspecten

1.1 Marktaanbod

De tak 'hulpverlening' (tak 18) wordt uitgeoefend door:

- enkele gespecialiseerde verzekeraars;
- de meeste multibrancheverzekeraars die het beheer van de schadegevallen doorgaans toevertrouwen aan de gespecialiseerde verzekeraars.
De verzekeraar is niet noodzakelijk de bijstandsverlener. Meestal wordt door de verzekeraar een contract afgesloten met een erkende bijstandsverlener die instaat voor de daadwerkelijke uitvoering van de pechverhelping

Naargelang het geval, worden de verzekeringen hulpverlening aangeboden als:

- aparte verzekering, zoals doorgaans de jaarlijkse of tijdelijke reisbijstandsverzekeringen;
- bijkomende waarborg door de multibrancheverzekeraars, bijvoorbeeld van een:
 - autoverzekering (zoals hulpverlening aan het voertuig);
 - brandverzekering (zoals hulpverlening thuis).

1.2 Belangrijkste waarborgen en types prestaties

De meest complete bijstandsverzekering is de jaarlijkse (reis)bijstandsverzekering, die doorgaans volgende basiswaarborgen omvat:

- bijstand aan de verzekerde personen;
- bijstand aan het verzekerd voertuig;
- bijstand thuis

Een bijstandsverzekering kan zich beperken tot bepaalde van deze waarborgen en tot bepaalde van de prestaties die hieronder worden uitgelegd.

De meeste prestaties worden verstrekt onder de vorm van diensten. Slechts bepaalde kosten worden aan de verzekerden terugbetaald, zoals de hospitalisatiekosten.

Het is onmogelijk om een exact beeld te verkrijgen van de waarborgen aangeboden door de verschillende formules die op de markt bestaan. Men kan zich hoogstens een idee vormen van de dekkingen die doorgaans worden aangeboden, vertrekkende van de jaarlijkse reisbijstandsverzekering.

1.3 Algemene bepalingen

1.3.1 Territorialiteit

De territoriale uitgestrektheid hangt vooral af van de soort verzekering. De verzekeraars verlenen hun dekking **doorgaans** voor volgende gebieden:

- **Hulpverlening aan personen.**
In bijna alle landen van de wereld met uitsluiting van België, met uitzondering eventueel van een beperkt aantal prestaties;
- **Hulpverlening aan het verzekerde voertuig.**
In (geografisch) Europa of in de landen bepaald op de het verzekeringsbewijs.
Aziatisch Turkije en landen rond de Middellandse Zee zijn bijgevolg niet noodzakelijk standaard gedekt.
- **Bijstandsverlening thuis.**
De dekking geldt enkel thuis, dus in België.

De waarborg van een reisverzekering wordt doorgaans niet meer toegekend na een lang ononderbroken verblijf in het buitenland
(doorgaans verblijven van meer dan 3 maanden).

De meeste verzekeraars bieden wel de mogelijkheid om langere verblijven te dekken mits betaling van een bijpremie.

1.3.2 Niet-verzekerde prestaties: schulderkenning

Een reisbijstandsverzekering voorziet doorgaans dat de verzekerden een bijstand kunnen vragen voor niet-verzekerde prestaties.

In de mate van het mogelijke zullen zij worden verleend.

De verzekerde verbindt zich dan tot de terugbetaling van de door de verzekeraar gemaakte kosten.

1.3.3 Belangrijkste algemene uitsluitingen

De bijstandsverzekeraar herneemt doorgaans de klassieke uitsluitingen zoals de gevolgen van:

- opzettelijke daden, kernongevallen, terrorisme;
- gebruik van alcohol, drugs of gelijkaardige producten
- oorlog, burgeroorlog, opstand, ...

Daarnaast kunnen er specifieke uitsluitingen worden voorzien, zoals:

- deelname aan motorwedstrijden;
- beoefenen van bepaalde gevaarlijke sporten, zoals: motorsporten, snelheidssporten en alle gevechtssporten.

1.3.4 Voorafgaandelijke melding aan de verzekeraar

Tenzij bij overmacht, moet de verzekerde de verzekeraar op de hoogte brengen voordat hij enige kosten maakt of een bijstand organiseert, zodanig

dat de verzekeraar zo goed mogelijk de bijstand kan regelen of de gewaarborgde kosten kan toelaten.

Als de verzekerde zijn verplichting niet nakomt, kan de verzekeraar zijn prestatie verminderen in verhouding met het door hem opgelopen nadeel.

Hoofdstuk 2

Hulpverlening aan de personen

2.1 Verzekerde personen

De definitie van de verzekerde(n) is vooral afhankelijk van de verzekeraar en van de gekozen formule.

De meest voorkomende zijn de:

- individuele formules, waarbij de verzekerde bij name wordt aangeduid (zoals vaak bij de tijdelijke reisverzekeringen);
- gezinsformules, waarbij de verzekeringnemer en zijn gezinsleden (en soms de meereizende kleinkinderen) worden verzekerd. Jaarlijkse reisverzekeringen zijn in de regel familiale formules. Prestaties kunnen worden voorzien voor medereizigers, maar nooit voor hun medische kosten.

2.2 Belangrijkste prestaties

2.2.1 Medische kosten bij ziekte of ongeval

De hospitalisatiekosten en sommige medische kosten worden vergoed als een verzekerde in het buitenland ziek wordt of het slachtoffer wordt van een ongeval met lichamelijke letsels.

De vergoeding is doorgaans beperkt tot een maximumbedrag, afhankelijk van de verzekeraar (bijvoorbeeld 250.000 euro per verzekerde).

Voor bepaalde bestemmingen kunnen de gewaarborgde bedragen ontoereikend zijn, zoals USA, Japan, Canada ...

In dergelijke gevallen kan het aangeraden zijn om de limiet te verhogen of te kiezen voor een verzekering zonder beperking.

Binnen het gewaarborgd bedrag betaalt de verzekeraar het saldo van de medische kosten terug na tussenkomst van het ziekenfonds of de ziekteverzekering.

De verzekerde legt deze originele afrekening voor, samen met de afschriften van de facturen en rekeningen.

Een aantal medische kosten wordt niet gedekt of uitdrukkelijk uitgesloten.

De meest gangbare uitsluitingen hebben te maken met:

- verergering bestaande ziekte;
- prothesekosten, zoals bril;
- preventieve geneeskunde;
- kuren;
- esthetische behandelingen (tenzij medisch noodzakelijk als gevolg van een lichamelijke letsel);
- check-ups;

- door het Riziv niet erkende behandelingen;
- bestaande depressies en geestesziekten, waarvoor de verzekerde al in behandeling was vóór de aanvang van de reis;
- verwickelingen van de zwangerschap na een aantal maanden voor vliegtuigreizen (doorgaans na de 6e maand).

2.2.2 Repatriëring van de verzekerden

Als een verzekerde tijdens de reis ziek wordt of het slachtoffer is van een lichamelijk ongeval legt de verzekeraar de nodige contacten tussen het eigen medisch team en de behandelende arts om de nodige schikkingen te treffen in aansluiting bij het medisch advies.

Als de artsen aan een verzekerde een repatriëring aanraden, organiseert de bijstandsverzekeraar volledig op zijn kosten de repatriëring naar de woonplaats van de verzekerde of naar het medisch centrum in de buurt, door gebruik te maken van het best geschikte vervoermiddel (met inbegrip van de bagages).

Als de andere verzekerden in dit geval hun reis niet kunnen voortzetten, worden zij gerepatriëerd (niet noodzakelijkerwijze per vliegtuig) of kunnen zij hun reis voortzetten (prestatie beperkt tot prijs van repatriëring).

2.2.3 Bijstand bij overlijden

Wanneer een verzekerde in het buitenland overlijdt, voorziet de verzekeraar volgende prestaties:

- vervoer van het lichaam van de plaats van het overlijden naar de begraafplaats in België.
Sommige verzekeraars verlenen deze dekking ook bij overlijden tijdens een verplaatsing in België.
- betaling van de kosten voor de postmortem behandeling.
- de kosten van de lijkkest tot een bepaald maximumbedrag (bijvoorbeeld: 1.000 EUR).

De kosten van de begrafenisplechtigheid worden niet ten laste genomen.

2.2.4 Verlenging van verblijf op medisch advies

Als de verzekerde om medische redenen ten gevolge van een ziekte, lichamelijk ongeval of in afwachting van zijn repatriëring het verblijf in het hotel of vakantieoord dient te verlengen tot na de voorziene datum van de terugreis, vergoedt de bijstandsverzekeraar de bijkomende verblijfkosten voor overnachting van de verzekerde alsook van een andere verzekerde, indien zijn/haar aanwezigheid medisch gezien wenselijk is. Sommige verzekeraars betalen ook de ontbijtkosten.

De bijstandsverzekeraar komt in dit geval tussen tot een maximumbedrag.

2.2.5 Verplaatsing van een familielid bij hospitalisatie van een kind in het buitenland

De prestatie wordt doorgaans gewaarborgd als een verzekerd kind tijdens de reis, ten gevolge van ziekte of lichamelijk ongeval, langer dan een bepaald aantal dagen wordt gehospitaliseerd.

De verzekeraar organiseert en betaalt de:

- *kosten van de heen- en terugreis vanuit België* van een familielid tot de tweede graad, om de verzekerde te bezoeken.
- *verblijfkosten voor overnachting en ontbijt* (tot een maximumbedrag).

Sommige verzekeraars voorzien deze prestatie ook voor de volwassenen die in gelijkaardige omstandigheden zonder gezelschap (medereizigers) zijn.

2.2.6 Vervroegde terugkeer

De bijstandsverzekeraar organiseert op zijn kosten de heen- en terugreis van de verzekerde of de terugreis van de verzekerde en (andere verzekerde) familieleden tot in de tweede graad als hun aanwezigheid noodzakelijk is of indien zij afhankelijk zijn van de verzekerde.

Het vervoermiddel wordt exclusief door de bijstandsverzekeraar bepaald.

Doorgaans wordt de prestatie verleend in volgende gevallen:

- *overlijden;*
- *hospitalisatie gedurende een minimumaantal dagen*, bijvoorbeeld meer dan 5 dagen;
- *ernstige beschadiging aan zijn onroerende goederen, die de aanwezigheid van een verzekerde noodzakelijk maakt.*

2.2.7 Vervangingschauffeur

De waarborg geldt doorgaans als de verzekerde bestuurder van het verzekerd voertuig tijdens de reis het voertuig niet meer kan besturen ten gevolge van ziekte of verwondingen, en geen van de andere inzittenden hem kan vervangen.

De bijstandsverzekeraar zendt op zijn kosten een vervangingschauffeur om het voertuig en de andere verzekerden naar hun verblijfplaats in België terug te brengen.

Als, door het inschakelen van de vervangingschauffeur, één of meer van de verzekerden wegens plaatsgebrek niet met het voertuig kunnen meereizen, vergoedt de bijstandsverzekeraar de kosten van de terugreis naar België.

2.2.8 Voorschot van geld in buitenland

De verzekeraar stelt het door de verzekerde gevraagde bedrag ter beschikking om onvoorziene en dringende uitgaven in het buitenland te

kunnen betalen, doorgaans *op voorwaarde dat dit bedrag vooraf aan de verzekeraar is overhandigd* (tot bepaald maximumbedrag).

2.2.9 Verzenden van bagages, reisdocumenten, geneesmiddelen en dringende boodschappen

De verzekeraar betaalt de verzendingskosten van de:

- *gestolen of verloren bagage en reisdocumenten van de verzekerde in het buitenland.*
De bagages worden opgestuurd in een koffer met persoonlijke voorwerpen die aan de verzekeraar werd overhandigd door een door de verzekerde aangeduide persoon.
Voor de reisdocumenten (identiteitskaart, reispas, rijbewijs ...) moet de verzekerde zelf alle nodige formaliteiten vervullen in het buitenland (aangifte doen bij de politie, en/of ambassade of consulaat).
De verzekering hulpverlening vergoedt niet de gestolen of verloren bagages.
- *onmisbare geneesmiddelen en prothesen voorgeschreven door een arts, als ze ter plaatse niet verkrijgbaar zijn.*
De verzekeraar betaalt niet de prijs van de medicamenten en prothesen. Deze moet door de verzekerde worden terugbetaald
- *dringende boodschappen* (ziekte, ongeval, overlijden) in geval van hulpverlening aan de verzekerde personen.

Hoofdstuk 3

Hulpverlening aan de verzekerde voertuigen

3.1 Verzekerde rijtuigen

Het verzekerd motorrijtuig wordt doorgaans aangeduid met nummerplaat in de verzekeringsovereenkomst.

De omschrijving van het verzekerde voertuig kan verschillen naargelang de verzekeraar.

Meestal wordt dekking verleend voor een:

- **motorrijtuig voor toerisme en zaken en gemengd gebruik** (break);
- **kampeerauto** (mobilhome);
- **motorfiets**;
- **bijkomend: caravan of aanhangwagen getrokken door deze verzekerde voertuigen.**

Worden dus bijvoorbeeld **niet gedekt: boot, bromfiets, voertuig voor vervoer van zaken ...**

Opgelet op:

- **de leeftijd van het voertuig.**
Boven een aantal jaren kan het voertuig uitgesloten zijn of niet meer worden aanvaard, vaak boven 10 jaar (soms als het voordien al verzekerd was).
- **het gewicht of MTM** (maximaal toegelaten massa), doorgaans beperkt tot 3.500 kg. Dit betreft vooral de kampeerauto's.

3.2 Belangrijkste mogelijke prestaties

- **Pechverhelping (depannage), bij mechanisch defect aan het verzekerd voertuig.**

De verzekeraar betaalt de lokale verplaatsingskosten en werkuren van een technicus.

- **Slepen van het voertuig tot de meest aangewezen garage in de buurt, als de depannage ter plaatse niet kan gebeuren of na een verkeersongeval.**
- **Kosten van onderkomen (hotel en ontbijt) van de verzekerden in afwachting van de herstelling** als:
 - de herstelling ten gevolge van een mechanisch defect, beschadiging door ongeval, diefstal of vandalisme in het buitenland niet langer duurt dan een aantal werkdagen (bijvoorbeeld 3);
 - de verzekerde besluit ter plaatse te wachten op herstelling;

- er geen vervangingsvoertuig ter beschikking wordt gesteld.
- *Op het einde van het verblijf: repatriëring van het voertuig, de inzittenden en de bagages als het voertuig onherstelbaar is of niet beschikbaar is binnen een bepaald aantal dagen (bijvoorbeeld 3 werkdagen) ten gevolge van:*
 - *mechanisch defect;*
 - *beschadiging door ongeval;*
 - *diefstal of vandalisme.*
- *Kosten van bewaring van het voertuig vanaf de dag van de immobilisatie tot de dag van de repatriëring* als het voertuig wordt gerepatriëerd;
- *Verzending van onderdelen die nodig zijn voor de goede werking van het voertuig*, voor zover deze onderdelen ter plaatse niet verkrijgbaar zijn en met uitsluiting van de motor en/of versnellingsbak.
Bij terugkeer in België verbindt de verzekerde zich ertoe de aankoop prijs van deze onderdelen terug te betalen.
- *Rechtskundige bijstand: als de verzekerde in het buitenland betrokken is bij een verkeersongeval, schiet de verzekeraar de kosten voor van de raadpleging van een buitenlandse advocaat (en eventueel van een auto-expert).* Bij terugkeer verbindt de verzekerde zich ertoe dit voorschot terug te betalen.
- *Vervangingsvoertuig in geval van immobilisatie van het verzekerd voertuig door pech of een ongeval.*
De betere formules voorzien in een vervangingsvoertuig ook in België, doorgaans gedurende de 'normale' herstellersperiode.

Sommige prestaties kunnen worden beperkt tot een maximumbedrag, zoals doorgaans de bewaringskosten, de rechtskundige bijstand.

3.3 Belangrijkste specifieke uitsluitingen

De bijstand 'voertuigen' voorziet doorgaans volgende uitsluitingen:

- herhaaldelijke defecten door de niet-herstelling na een eerste tussenkomst.
Meestal gaat het over een platte batterij of een benzinepomp.
- kosten voor brandstof en smeermiddelen;
- prijs van de vervangingsstukken (onderdelen);
- herstellingskosten in de garage;
- tolkosten.
In geval van diefstal van het voertuig of als het voertuig wegens totaal verlies ter plaatse wordt achtergelaten, kunnen door de plaatselijke overheid douanerechten worden geëist.

Inhoudsopgave

Deel 1	BA MOTORRIJTUIGEN.....	3
Hoofdstuk 1	Rechtsgronden van de verzekering BA Motorrijtuigen	6
1.1	Wetgevend kader	6
1.2	Doelstelling van de wet van 21 november 1989	6
1.3	De verplichte aansprakelijkheidsverzekering.....	7
1.4	Minimum te waarborgen bedragen	12
1.5	Bescherming van de zwakke weggebruikers.....	13
1.6	Bescherming van de onschuldige slachtoffers	15
Hoofdstuk 2	Instellingen betrokken bij de verzekering BA Motorrijtuigen.....	17
2.1	De verzekeraar	17
2.2	Het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds (BGWF).....	17
2.3	Het Tarifieringsbureau Auto.....	19
Hoofdstuk 3	De minimumvoorwaarden	21
3.1	Bepalingen van toepassing op de volledige overeenkomst	22
3.2	Bepalingen van toepassing op de waarborg burgerrechtelijke aansprakelijkheid.....	33
3.3	Bepalingen van toepassing op bepaalde benadeelden van schadegevallen	43
3.4	Bepalingen van toepassing op de bijkomende waarborgen	44
Hoofdstuk 4	Het sluiten van een verzekering BA Motorrijtuigen.....	48
Hoofdstuk 5	Schaderegeling	49
5.1	De aangifte van het schadegeval: Europees aanrijdingsformulier	49
5.2	Wettelijke termijnen voor de betaling van de schadevergoeding.....	49
5.3	De btw en de BIV bij materiële schade in gemeen recht.....	50
5.4	Belangrijkste conventies over de schaderegeling	51
Deel 2	VERZEKERING VAN DE ‘BESTUURDER’	55
Hoofdstuk 1	Voorwerp en belang van de aanvullende verzekering ‘bestuurder’	56
1.1	Voorwerp van de verzekering van de bestuurder	56
1.2	Nut van de verzekering ‘bestuurder’	56

Hoofdstuk 2	Verzekeringsformules	57
2.1	Formules tot uitkering van een vast bedrag of tot vergoeding van schade.....	57
2.2	Verschillende formules betreffende de verzekerde bestuurders	57
DEEL 3	VERZEKERING VOERTUIGCASCO	58
Hoofdstuk 1	Voorwerp en waarborgen van de cascoverzekering (omnium)	59
1.1	Voorwerp	59
1.2	Waarborgen	59
Hoofdstuk 2	Te verzekeren waarde en vergoedingssystemen	63
2.1	Te verzekeren waarde.....	63
2.2	Vergoedingssystemen.....	64
Hoofdstuk 3	Vergoeding bij schadegeval	66
3.1	De vrijstelling (franchise)	66
3.2	Vergoeding bij gedeeltelijke schade en totaal verlies	66
Deel 4	VERZEKERING HULPVERLENING	68
Hoofdstuk 1	Algemene aspecten	69
1.1	Marktaanbod	69
1.2	Belangrijkste waarborgen en types prestaties	69
1.3	Algemene bepalingen	70
Hoofdstuk 2	Hulpverlening aan de personen	72
2.1	Verzekerde personen.....	72
2.2	Belangrijkste prestaties.....	72
Hoofdstuk 3	Hulpverlening aan de verzekerde voertuigen	76
3.1	Verzekerde rijtuigen	76
3.2	Belangrijkste mogelijke prestaties.....	76
3.3	Belangrijkste specifieke uitsluitingen	77